

Težak začetek

Mnenja ob pripravi izhodišč in tez kot sedanje javne razprave potrjujejo, da je starostno zavarovanje kmetov pri nas socialna in ekonomska potreba. Že danes ugotavljamo, da v sestavi kmečkega prebivalstva prevladujejo stari in starejši ljudje, žene in otroci, manjka pa ljudi od 20. do 50. leta. Mladi zaradi negotovosti, ki je med drugim tudi posledica neurejenega starostnega zavarovanja, odhajajo s kmetij. Res je, da je danes v Sloveniji še okrog 22 odstotkov kmečkega prebivalstva in da ga bo po predvidevanjih čez 15 let še 12 do 13 odstotkov. Res pa je tudi, da bo takrat naše kmetijstvo velika okla, če se ne bomo takoj lotili korenitih sprememb.

Spričo naše odločitve za stabilizacijo in proti dodatnemu obremenjevanju gospodarstva čas za uvajanje starostnega zavarovanja ni najbolj primeren. Vendar pa je to vprašanje treba rešiti, ker navsezadnje ne moremo biti tako nesocialna družba, da bi določeni del delovnih ljudi trajno prikrajšali za pravico do socialne varnosti.

Nastaja pa vprašanje, kako? Izhodišča, ki so sedaj v razpravi, in predlog, da bi zakon sprejeli že letos in bi začel veljati s 1. januarjem, kažejo, da bo začetek težak.

Težak, ker bo najprej treba zbrati denar za izplačevanje pokojnin oziroma rent, kot nekateri pravijo napovedanim mesečnim izplačilom. Težak tudi zato, ker bo predvideni začetni znesek dokaj skromen. Trenutno je predvideno, da bi kmetijski zavarovavec dobil na mesec 250 dinarjev. In čeprav bo ta znesek čez dve leti zaradi povečanih življenjskih stroškov znašal že 300 do 350 dinarjev, bo za razmere kot so na primer na Gorenjskem še vedno skromen. Podpredsednik republiškega izvršnega sveta Vinko Hafner, ki je o predlogu izhodišč govoril v Kranju prejšnji teden, je poudaril, da je to res skromen začetek, vendar v sedanjih možnostih edino mogoč. Hkrati pa ta začetek pomeni, da bo čez deset, petnajst let tudi starostno zavarovanje kmetov, podobno kot delavsko zavarovanje, ki se je začelo razvijati po osvoboditvi, prišlo na zeleno vejo.

Trenutno je še vrsta nejasnih vprašanj glede posameznih rešitev. Na mnoge od njih naj bi dobili odgovor prav na sedanjih javnih razpravah. Tako naj bi javne razprave pokazale, ali bi začeli z izplačevanjem leta 1974 vsem nad 65 let starih kmetom (teh je v Sloveniji okrog 41 tisoč, za kar bi potrebovali okrog 13 milijard

starih dinarjev) hkrati ali postopoma. Dosedanje razprave kažejo, da se kmetje bolj zavzemajo za postopno izplačevanje. Drugo nejasno vprašanje je, ali bo zplačevanje pokojnin po 65 letu starosti (za oba spola) povezano z obvezno oddajo posestva nasledniku ali nekemu drugemu, če naslednika ni, oziroma komu, če je več dedičev. Odločitev o tem ni preprosta in jo bo treba skrbno preučiti. Preučiti bo treba, koliko naj bi znašal mesečni pavšal, ki naj bi ga prispeval v fond vsak kmetovalec, in kolikšen naj bi bil odstotek, ki bi ga kmetovalec prispeval od katastrskega dohodka. Potrebno bo nadalje najti še sredstva, ki jih bo v fond prispevala družba za pokritje razlik oziroma primanjkljaja. Tudi kolikšen naj bo delež družbe pri tem, je za zdaj še odprto vprašanje. Obstaja predlog, da bi ta moral znašati vsaj eno tretjino, kar predstavlja precejšno obremenitev družbe. Hkrati pa je predlog, da bi kmetje prispevali drugi dve tretjini, precej neprivlačen za mlade kmetovalce.

Nejasnosti je torej še precej. Zato je upravičeno pričakovanje, da bodo javne razprave žive in tehtne, saj bodo rešitve v velik meri odvisne prav od teh razprav.

A. Zalar

Prodaja po nižanih cenah!

Prodajalna TEKSTIL — Kranj, Prešernova 5 obvešča cenjene potrošnike, da lahko kupijo po znatno nižanih cenah kvalitetni tvid za plašče in kostime

stara cena 113,— din — nova cena 69,50 din

Poleg bogate izbire tekstila, pletenin, moškega in ženskega perila, posteljnine, volne za pletenje in drugega blaga, pa lahko kupite tudi moške srajce z manjšo napako po tovarniško nižanih cenah.

Obiščite nas, lepo boste postreženi!

KOKRA — KRANJ
prodajalna TEKSTIL, PREŠERNOVA 5

Teden požarne varnosti

Le malokdaj zares resno pomislimo ali se začnemo zavedati, kako življenjsko važni so lahko preventivni ukrepi pred požari in kako zelo pomembna je pravilna požarna varnost. Le dosledno upoštevanje vseh obvestil in navodil, s katerimi nas redno in vestno seznanjajo gasilci in vsi, ki skrbijo za zanesljivo in učinkovito požarno varnost, nas ob požarih obvarujejo pred veliko materialno škodo ali preprečijo telesne poškodbe. Ob novicah o požarih, ki jih povzročijo nevednost, nezkušenost ali malomarnost, se pogosto pojavljajo tudi sporočila o nezadostni in pomanjkljivi opremitvi in požarni varnosti. Teda, ko nemočni stojimo ob strani in z grozo opazujemo, kako v plamenu izginja gospodarsko poslopje ali stanovanjska hiša, je navadno že prepozno. Namesto da bi ukrepali in tako vsaj deloma omilili in preprečili še večjo škodo in hujšo nesrečo, vsi obupani ugotavljamo, da si nismo nabavili niti najbolj potrebnega gasilnega aparata.

V zadnjem času je vedno bolj pogost vzrok požarov v gospodinjstvih neprimerna uporaba novih modernih strojev. Prav gotovo bi morala vsaka gospodinja znati in vedeti, kako in kje namestiti pralni stroj ali štedilnik, da bi bila možnost požara čim manjša.

Teden od 20. do 27. septembra je teden požarne varnosti. V teh dneh nas bodo člani gasilskih društev po vsej Gorenjski seznanjali s pre-

ventivnimi ukrepi in njihovo pripravljenostjo. Pokazali nam bodo, kako delajo, pod kakšnimi pogoji, kakšna je njihova oprema. Opozorjali nas bodo na nevarnosti, prirejalji sestanke in prireditve. Po vseh ustanovah, šolah, podjetjih, zavodih bodo opravili preventivne preglede. Po posameznih gospodinjstvih bodo razdelili brošure, v katerih bomo našli koristna in uporabna navodila in nasvete. Ob tednu požarne varnosti bodo prodajali tudi značke za en in dva dinarja.

Prav bi bilo, da bi jim vsaj zdaj prisluhnil in se kaj naučili. Lahko se zgodi, da nam bo že jutri njihova budnost in spretnost ter naša poučenost in pravilni preventivni ukrepi rešila imetje ali celo lastno življenje.

D. Sedej

USODNO PREHITEVANJE — V ponedeljek dopoldne je na Polci pri Kranju voznik motornega kolesa Ivan Roblek s Peračice pri Radovljici prehiteval kolono vozil. V tem je iz nasprotni smeri pripeljal tovornjak, motorist se ni mogel več umakniti in je padel pod kolesa tovornjaka. Umrl je na kraju nesreče. — Foto: F. Perdan

mešanicav
E K S T R A

VSAKOMUR PRIJA
KAVA ŠPECERIJA

JESENICE

● V soboto je bil na Jesenicah seminar, ki ga je za predsednike razrednih skupnosti vseh srednjih in osnovnih šol ter predsednike aktivov ZMS po šolah in delovnih kolektivih organiziralo predsedstvo ZMS na Jesenicah. Na seminarju so med drugim ustanovili tudi posebno komisijo, ki bo povezovala vse akcije po posameznih šolah. **D. S.**

● V tednu požarne varnosti bodo gasilci trinajstih gasilskih društev na Jesenicah priredili več mokrih vaj, razdelili brošure o požarni varnosti po gospodinjstvih, opravili preventivne preglede po šolah, ustanovah in kolektivih ter na sestankih in predavanjih opozarjali na nevarnosti požarov. **D. S.**

● Na zadnji seji občinskega sindikalnega sveta na Jesenicah so pregledali in ocenili gospodarski položaj v občini. Ugotovili so, da je večina jeseniških podjetij v I. polletju dobro poslovala, da so vlagali več v amortizacijo in sklade. V I. polletju so na Jesenicah zabeležili tudi večje število zaposlenih. **D. S.**

KRANJ

● Predsednik občinske konference SZDL Tone Volčič je za petek ob 13. uri sklical občinsko kandidacijsko konferenco za nadomestne volitve poslancev zbora narodov zvezne skupščine. Člani kandidacijske konference se bodo seznanili s predlogom kandidatne liste za poslance zbora narodov. Predlog je 17. septembra sprejela republiška konferenca socialistične zveze. Na konferenci bodo glasovali o kandidatih za poslance zbora narodov. Kandidacijska konferenca bo v dvorani občinske skupščine.

● Kranj, 21. septembra — Dopolodne se je sestel razširjeni delavski svet Podjetja za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kranj. Razpravljali so o poslovanju podjetja v prvem polletju, o stabilizacijskem programu občine, predlogu spremembe odloka o vzdrževanju stanovanjskih hiš v družbeni lastnini in delitvi stanarine ter o določitvi višine prispevka etažnih lastnikov k vzdrževanju hiš. **A. Z.**

RADOVLJICA

● Na prvo sejo po poletnem odmoru se bosta danes popoldne sestala oba zbora radovljiške občinske skupščine. Obravnavala bosta analize periodičnih obračunov za letošnje prvo polletje, turistični promet in poslovanje gostinskih podjetij, položaj doma upokojevcem v Radovljici, dolgoročni razvoj Slovenije itd.

● Jutri popoldne bo v hotelu Krim na Bledu občinska predkongresna konferenca sindikata delavcev družbenih dejavnosti. Na konferenci bodo med drugim razpravljali o nalogah sindikata družbenih dejavnosti v občini in o gradivu za III. kongres sindikata delavcev. Izvolili bodo tudi delegate za kongres. **A. Z.**

SKOFJA LOKA

● Danes ob 17. uri bo seja izvršnega odbora občinske konference SZDL Skofja Loka. Razpravljali bodo o pripravi javne razprave o ustavnih amandmajih SRS, o starostnem zavarovanju kmetov in o pripravah na volitve za člane RK SZDL.

● Jutri ob 17. uri bo v sejni dvorani skupščine občine Skofja Loka javna razprava o ustavnih amandmajih SRS. Amandmaje bo razlagal član sveta federacije tovariš Boris Zihel.

● V četrtek ob 17. uri bo seja odbora družbenih služb pri občinskem sindikalnem svetu Skofja Loka. Razpravljali bodo o pripravah na kongres sindikata družbenih služb. — lb

TRZIC

● V četrtek se je sestala na svojem drugem zasedanju skupščina kulturne skupnosti Trzic. Po izčrpnih razgovorih, ki jih je izvršni odbor tega telesa opravil s poklicnimi kulturnimi zavodi na območju občine in z zvezo kulturno-prosvetnih organizacij, je bilo moč sestaviti predlog kulturne dejavnosti v sezoni in sprejeti poleg načrta dela tudi finančni načrt. Člani skupščine so razpravljali tudi o družbenem dogovoru z občinsko skupščino in republiškim izvršnim svetom glede financiranja kulturnih dejavnosti v Trzicu. Oba družbena dogovora so sprejeli in ju poslali v podobno obravnavo obema sopolisnikoma. — ok

S tovariškega srečanja bivših koroških partizanov in borcev za severno mejo

Zahteve koroških Slovencev

V Selah pod Košuto — onstran Karavank, med Železno Kaplo in Borovljami — je bilo v nedeljo tovariško srečanje bivših koroških partizanov. Ob domačiji pri Terclu se je na obširnem polju nabralo polno avtobusov od Maribora do Gorice ter nepregledna vrsta osebnih vozil s tostran in onstran meje, s katerimi so prišli na srečanje nekdanji borci za pravice koroških Slovencev iz prve in še zlasti iz druge svetovne vojne.

Zupan občine Sele Herman Veliki je v pozdravnem govoru izrazil željo, da bi to srečanje prispevalo k nadaljnji poglobitvi sožitja med narodnostnimi skupinami tamkajšnjih krajev in ob tem tudi k povečanemu sodelovanju med Jugoslavijo in Avstrijo. Karl Prušnik-Gašper, predsednik Zveze koroških partizanov, pa je v svojem govoru postavil ostre zahteve deželni dunajski vladi do pravic slovenske manjšine na Koroškem. Ko je omenil težnje narodnoosvobodilnega boja proti nacizmu, ki je združeval ne le slovensko, marveč tudi nemško govorečo prebivalstvo na tem območju, je nanizal vrsto primerov, ko sedanja oblast ne upošteva manjšinskih pravic, niti tistih, ki so zapisane v državnih pogodbah. Citirali so celo originalno, v nemščini, določila o Zakoniku zaščite spomenikov, ki se prav tako ne spoštujejo. Tam je 40 spomenikov padlim partizanom in vsi so z dvojezičnimi napisi. To je najvernejši dokaz, da se partizani niso bojevali le za slovensko manjšino, kot je dejal tovariš Gašper, marveč za resnično svobodo, za sožitje na tamkajšnjem ozemlju. Navzoči so burno odpravili te besede in zahtevo, da današnje oblasti spoštujejo vse pravice njihove narodnostne manjšine.

Srečanju je prisostvoval tudi tamkajšnji slovenski po-

slanec Hanz Ogris, predsednik Zveze slovenskih organizacij v Celovcu dr. Franc Zwitter, kakor tudi predsednik odbora koroških partizanov v Ljubljani tov. Pavle Žavcer, člana republiške konference SZDL Slovenije Tone Fajfar in Majda Bole ter mnogi predstavniki naših obmejnih občin.

V kulturnem delu programa je sodeloval partizanski invalidski pevski zbor iz Ljubljane, ki je s pesmimi od nekdanjih kmečkih partizanov do partizanskih in koroških narodnih razumljivo prikazal boj tamkajšnjega prebivalstva za narodni obstoj skozi dolga stoletja.

K. Makuc

Rudi Balderman 50-letnik

Čil in zdrav, čeprav malo trd v križu, je v nedeljo, 19. septembra, praznoval svoj petdeseti rojstni dan RUDI BALDERMAN — marljiv in požrtvovalen družbenopolitični delavec iz Kranja.

Že več kot dvajset let sta njegovo življenje in delo čvrsto povezana z utripom kranjske komune. Bil je namestnik predsednika ljudskega odbora mestne občine, predsednik sveta za kulturo in prosveto, direktor gumarske šole, tajnik občinske skupščine. Od leta 1963 je v Zavodu za zdravstveno varstvo, kjer je sedaj pomočnik direktorja. Mnogo let je že tudi predavatelj za družbenopolitične teme pri DU Tomo Breje.

Svojo življenjsko pot je Rudi Balderman začel leta 1921 v Virmašah pri Skofji Loki. Po končani gimnaziji se je leta 1938 vpisal na učiteljske v Ljubljani, kjer ga je zatekel začetek vojne. Ker je bil iz napredne družine, so ga Nemci skupaj z bratom Metodom pregnali v Srbijo. Tam je končal učiteljske, leta 1944 pa se je kot borec priključil III. proletarski krajiški brigadi. Po demobilizaciji je bil kmalu poslan na Primorsko. Tam je na različnih položajih in v različnih funkcijah vneto sodeloval pri organizaciji ljudske oblasti in prosvetnega življenja tega dela

osvobojene domovine. Med drugim je bil okrajni šolski nadzornik, sekretar agit-propa za Goriško in urednik tednika »Nova Gorica«.

V tem skopem orisu dosežanje življenjske poti Rudija Baldermana ostaja plodno in požrtvovalno delo družbenopolitičnega in prosvetnega delavca, ki je vedno z enako vnemo opravljal majhne in velike naloge, ves čas med ljudmi in za ljudi, posebej pa še med mladino. Med funkcijami brez števila, ki jih je opravljal doslej — večini jih je imel tudi po deset in več hkrati — jih je bilo veliko tesno povezanih z mladino: pri izobraževanju, pri športu, pri kulturnem in posebej pri gledališkem udeleževanju. Prav zato, ker je veliko med mladimi, je tudi še kot petdesetletnik mladosten, šegav in nasmejan.

Ob pomembnem jubileju kliče Rudija: še na mnoga leta!

T. Miklavčič

25 let

V počastitev 25-letnice ustanovitve podjetja prireja
trgovsko podjetje NAMA Ljubljana

modno revijo

»Nama za vas z modo in glasbo«

24. septembra 1971 ob 19.30 v Hali Tivoli v Ljubljani.

V zabavnem programu sodelujejo
Nela Eržišnik
in

ansambel Mihe Dovžana z Gorenjci in Ivanko Kraševac

PRODAJA VSTOPNIC

v menjalnici veleblagovnice Nama pri pošti
v blagovnici Nama Kočevje
v blagovnici Nama Škofja Loka.

TRGOVSKO PODJETJE

nama
LJUBLJANA

Kmalu Žabnica - Zg. Bitnje

Na Cestnem podjetju v Kranju te dni čakajo na gradbeno dovoljenje za rekonstrukcijo ceste Zabnica — Zgornje Bitnje. Predvidevajo, da bodo začeli delati prihodnji teden. Začetek gradnje oziroma obnove tega odseka se je precej zavlekel, ker so morali dobiti lokacijsko in gradbeno dovoljenje

in ker je lokacijska komisija zahtevala, da se prvotni projekt za obnovo ceste spremeni. Tako bo ta cestni odsek za približno 1,5 metra širši od obnovljenega odseka Škofja Loka — Zabnica. Letos nameravajo na obnovljeni odsek položiti bitogramoz, spomladi pa še asflatbeton. Obnovljeni odsek bo dolg okrog dva kilometra. **A.Ž.**

Stabilizacija ni in ne sme biti le politično geslo

Na srečanju škofjeloških kolektivov je spregovoril predsednik slovenskih sindikatov Tone Kropušek

Na starem vrhu nad Škofjo Loko je v nedeljo občinski sindikalni svet Škofja Loka priredil srečanje škofjeloških delovnih kolektivov. Srečanje je bilo hkrati tudi pri-spevek k praznovanju 30. obletnice vstaje naših narodov. Lani je bila podobna prireditev na Soriški planini.

Najprej je zbrane pozdravil — med njimi predsednika slovenskih sindikatov Toneta Kropuška, sekretarja občinske konference ZK Škofja Loka inž. Marka Vraničarja ter republiškega poslanca Janeza Štera in Toneta Polajnarja — predsednik občinskega sindikalnega sveta Škofja Loka Jože Stanonik. Izrazil je željo, da bi ta srečanja postala tradicionalna.

Za njim je besedo povzel predsednik slovenskih sindikatov Tone Kropušek. V svojem govoru je poudaril, da kljub številnim težavam, ki nas pestijo zaradi nelikvidnosti v gospodarstvu, zaradi številnih neskladij med proizvodnjo in potrošnjo, moramo priznati, da se nam iz leta v leto izboljšuje življenjski standard. Nadalje je govoril o najnovejših gospodarskih ukrepih in med drugim dejal:

»Stabilizacija gospodarskih gibanj ni in ne sme biti le politično geslo. Zato sindikati terjamo doslednost pri izvajanju stabilizacijskih nadržtvo. Pri tem ne stojimo ob strani in ne čakamo, kaj bodo dosegli drugi. V stabilizacijo smo se vključili z vso odgovornostjo. Prav sedaj smo sredi najhujše bitke za družbeno in samoupravno usmerjanje delitve dohodkov.

In kaj nas najbolj vznemirja? Vse več je podjetij, v katerih zaposleni — in z njimi

sindikati — okrog petnajste-ga v mesecu trepetajo, ali bodo imeli dovolj denarja za izplačilo zasluženih dohodkov ali ne. To se dogaja tudi v visoko produktivnih podjetjih! 130 delovnih organizacij v Sloveniji, kjer je zaposlenih 66.000 delavcev, ima blokirane račune zaradi nelikvidnosti. Nenormalno je, da v mnogih primerih zagotavljamo delavcem osebne dohodke s kratkoročnimi krediti. Sklad skupnih rezerv SRS kratkoročno kreditira do 2,5 milijarde mesečno, da delavci ne ostanejo brez zasluženih dohodkov. Takšne 'gasilske akcije' niso perspektivne in ne morejo ostati trajne. Kljub temu pa še vedno divjamo naprej z investicijami. Tudi podjetja in družbene skupnosti, ki so dolžniki, tro-

šijo za investicije, včasih celo na račun upnikov! Skrbni nas tudi struktura investicij. Gospodarstvo letos investira za 13 odstotkov več kot lani, negospodarstvo pa je povečalo investicije kar za 83 odstotkov.«

Sledil je kratek kulturni program. Mešanji pevski zbor Alpine iz Zirov je pod vodstvom Antona Jobsta zapel nekaj pesmi, pravnik Albin Igljčar iz Škofje Loke pa je prebral nekaj misli iz govorov predsednika Tita na kongresu samoupravljalcev v Sarajevu in del Edvarda Kardelja.

Nato se je začelo ljudsko rajanje in poskočne viže, ki jih je »rezale« ansambel Čadež iz Zirov.

L. Bogataj

kdor da

dobi več

gorenjska kreditna banka

KRANJ
TRŽIČ
RADOVLJICA
BLED

JESENICE
ŠKOFJA LOKA
ŽELEZNIKI,
ŽIRI

Trikrat več mesnih proizvodov

Kamniško mesarsko podjetje »MESO« se v domači občini oskrbuje le z eno tretjino potreb za klavno živino. Živino odkupujejo v domžalski občini, od KZ Črnuče, KZ »Krka« Novo mesto, v Metliki, prašiče pa od KGP Kočevje in Prašičereje Ihan.

Po podatkih mesarskih podjetij je letos živina za 30 odstotkov dražja, cene mesu pa so se zvišale le za 15 odstotkov.

Podjetje »Meso« Kamnik lani v nobenem mesecu ni prodalo mesa za več kot 800.000 din. Od marca letos pa so za dvakrat povečali promet, oziroma mesečno že

dosegajo promet preko 2 milijona dinarjev. Predelavo mesnih izdelkov so letos povečali za trikrat. Na trg so dali nove proizvode kot sta kamniški želodec in kamniška trajna salama.

Imajo osem prodajal, ena od teh je v Domžalah, odpirajo pa novo na ljubljanski tržnici. To je izreden uspeh tega kolektiva, v katerem je z vajenci in prodajalci le 53 zaposlenih.

Boris Bolka, direktor, je napovedal: »Pripravljamo tehnologijo proizvodnje, da bomo lahko klali tudi za izvoz. Izvažali bomo prek drugih izvoznih podjetij. To bo predvidoma že koncem tega leta.«

Tople malice jeseniškega železarja

V eni zadnjih številčk smo v rubriki Eno vprašanje trije odgovorji objavili mnenja treh delavcev, zaposlenih v Železarni na Jesenicah, o toplih obrokih v Železarni in o prehrani nasploh. Delavci so si bili v odgovorih edini, da so malce predrage, nevaljitetne in zelo skromne. Problematiko prehrane v Železarni Jesenice pojasnjuje socialna delavka, tovarišica Joži Lukan:

»S problemom prehrane se v tovarni ukvarjamo zelo intenzivno in sistematično. V sodelovanju z nekaterimi zavodi smo že maja temeljito analizirali prehrano delavcev. Tedaj smo ugotovili, da se hrani s toplimi obroki le 8 odstotkov vseh zaposlenih in da denarnih bonov ne uporabljajo vedno le za nakup toplega obroka. Malico smo regresirali že na več načinov: s 50 dinarji in z različnimi boni. Pred nedavno podražitev je za vsak obrok prispevala Železarna 2,80 dinarja in delavci po 2,20 dinarja. Za jedilnike smo vedno dovolj skrbeli in si prizadevali, da so lahko izbirali med dvema toplima in hladnim obrokom.

Po zadnji analizi, ki jo je za Železarno Jesenice izdelal Zavod za napredek gospodinj-

stva v Ljubljani, se je število delavcev, ki jemljejo topel obrok, precej povečalo. Naša prizadevanja za izboljšanje prehrane niso majhna, vendar nas ovira precej težav. V Železarni je le 12 kantin in še te so neprimerne, saj jih niso zgradili v te namene. Hrano kuhajo v centralni kuhinji, prevažajo jo po kantinah, večkrat mora zato nujno kje obstati, kar precej zmanjšuje njeno vrednost. Delavke, ki so zaposlene po kantinah, delajo utesnjeno, delavci čakajo v vrstah in prve pritožbe so tu. Včasih so pritožbe zaradi hrane upravičene, kajti tudi mi vztrajamo na tem, da bi morale delavke v kantinah končati tečaje in se strokovno usposobiti. Res je, da usluge Gostinskega podjetja Železar včasih niso povsem zadovoljive, vendar se napake pojavljajo povsod in ne bi jih bilo treba posploševati. Poleg tega tudi v podjetju skrbe za čimboljše poslovanje in dobro prehrano. Najbolje bi seveda bilo, da bi si omislili centralno kuhinjo v podjetju, v Železarni, vendar za to še ni realnih možnosti.

Po podražitvah se je cena malic v Železarni nekoliko

dvignila: Železarna prispeva 2,98 dinarja, delavci 2,41 dinarja. Znesek nikakor ne more biti manjši, saj vsi vemo, za koliko so se dvignile cene posameznim živilom. Mi si prav gotovo zelo prizadevamo, da bi bila hrana boljša, bolj kalorična.«

Oglasili smo se tudi pri direktorju Gostinskega podjetja Železar tovarišu Stanetu Pretnarju. Dejal je, da prodajo dnevno okoli 600 kosov peciva, kar jasno kaže, da je pecivo užitno. Pravi, da je krivično in zlonamerno, ker trije posamezniki nikakor ne morejo predstavljati mnenja celotnega kolektiva. Pripomnil je tudi, da imajo vse zaposlene v kantinah ustrezní tečaj, da jedila naročajo po svoji presoji. Direktor je pokazal jedilnike, ki so zares raznovrstni, pestri in bogati.

Kje in kaj je pravzaprav resnica? Napotili smo se v druge obrate, spraševali po drugih kantinah. Odgovori delavcev se niso bistveno razlikovali: hrana je slaba.

Nekaj naj nam bo najprej jasno: z našim spraševanjem nisimo nikomur hoteli škodovati ali ga zlonamerno oblatiti. Kot se je pokazalo poz-

neje, smo zadeli v nezacele- no rano, v problem, ki je že tako star, da še aktualen ni več. Še najbolj pa me je presenetilo vprašanje, ki se mi zdi neprimerno, neumestno, da ne rečem neumno in smešno: le kdo je to izjavil, kje dela itd. Vsi, ki kakorkoli skrbe za prehrano, bi si morali biti edini o pomembni točki: nuditi delavcu kar največ in najboljše. In če pri tem ne uspejajo, naj jasno in glasno povedo, kaj jih teži. Tako, kot so v razgovoru povedali meni, tako naj povedo tudi delavcem: kažejo se prvi, sicer skromni, a vseeno spodbudni rezultati naših prizadevanj za boljšo prehrano delavca — železarja. Tako najbrž ne bo več

neprestanega in ihtavega, včasih zares neupravičenega in preuranjenega negotovanja med delavci. In morda bi bila prav dobrodošla tudi anketa med delavci samimi. Gostinsko podjetje pa bi svoje jedilnike obesilo na taka mesta, kjer bi jih lahko videli prav vsi.

In ne nazadnje: končno naj bo vsem vendarle jasno, da v tem primeru kritika ni sama sebi namen, ta kritika ni neupravičena, po vseh izjavah je očitno še kako poštena in resnična. Vsi, ki skrbe za boljšo prehrano delavcev naj jo zato sprejmejo kot kritiko, ki poskuša graditi in ne podirati.

D. Sedej

Trgovsko podjetje

MURKA LESCE

objavlja prosto delovno mesto

samostojnega aranžerja

Pogoji: zaželena je aranžerska šola; osebni dohodki po pravilniku, ostalo po dogovoru; prednost imajo predvsem moški kandidati.

Interesenti naj svoje prošnje z dokazili o strokovnosti in življenjepisom vložijo na upravi podjetja v 15 dneh po objavi.

Razvojna pot službe medicine dela na Gorenjskem

(Ob III. jugoslovanskem kongresu medicine dela)

Zgodovina praktične medicine dela je ravno tako dolga kot zgodovina človekovega dela in je z njo ozko povezana. V svetovni zgodovini praktične medicine dela ima slovensko in jugoslovansko ozemlje zelo velik in pisan delež. Vendar sodobne in strokovne koncepte medicine dela zasledimo na jugoslovanskih tleh šele s pojavom industrializacije ob koncu 19. in v začetku 20. stoletja, a organizirano in socializirano medicino dela šele po II. svetovni vojni. Približno isto velja za zgodovino medicine dela na področju Gorenjske.

Začetki organiziranega zdravstvenega varstva delavcev na Gorenjskem segajo že pred I. svetovno vojno. Specifično zdravstveno varstvo delavcev je imela organizirano že Kranjska industrijska družba v Železarni na Jesenicah. To delo je med dvema vojnama prevzela Bratovska skladišnica na Jesenicah. Zato ni čudno, da so na področju Jesenic, ki so zgodaj postale industrijsko in metalurško področje, zdravniki hitro spoznali vzročno zvezo med delom in delovnim okoljem ter boleznimi, za katerimi so delavci bolevali. Med obema vojnama je na Jesenicah bila ustanovljena železniška ambulanta, katere je imela tudi nalogo opravljati kurativno in preventivno zdravstveno varstvo železniških uslužbencev in njihovih družinskih članov.

Organizirana služba medicine dela se je na Gorenjskem pričela takoj po II. svetovni vojni, ko je bil ustanovljen okrajni higienski zavod. V tem zavodu je bil prvotno zaposlen sanitarni tehnik (Zdravko Gruden), ki se je v začetku ukvarjal le s higiensko delo in sanitarno inšpekcijo v delovnih organizacijah.

Nato so se pričele ustanavljati obratne ambulante, tj. zdravstvene postaje v delovnih organizacijah. Leta 1946 je bila ustanovljena obratna ambulanta podjetja Plamen Kropa, leta 1948 obratna ambulanta v Kranju v tovarnah Sava, Iskra, Tiskanina in pri Splošni bolnišnici Jesenice, leta 1949 v Tovarni verig Lesce in Alpina Žiri. — (Obratna ambulanta Alpina Žiri je prenehala delovati leta 1960.). Leta 1950 v Inteksu in Bombažni predilnici in tkalnici Tržič, leta 1952 v Predilnici Skofja Loka (za Gorenjsko predilnico, Jelovico in gradbeno podjetje Gradis Skofja Loka), leta 1954 v SGP Projekt Kranj (ki je poslovala do leta 1960), leta 1955 v Planiki Kranj, leta 1964 v tovarni Elan Begunje (za Elan Begunje in Sukno Zapuže), leta 1970 v tovarni Peko Tržič.

Osem izmed teh obratnih ambulanz je v času od 1955—1959 postalo zdravstveni zavod s samostojnim financiranjem, od 1. aprila 1968 so ponovno vse obratne ambulante strokovne in delovne enote zdravstvenih domov.

Bivši okrajni ljudski odbor Kranj in okrajni higienski zavod Kranj sta v času od leta 1954—1957 štipendirala prvega zdravnika na Gorenjskem, ki se je specializiral v medicini dela (dr. Blaga Kramberger) in ki je nastopil delo v okrajnem higienskem zavodu Kranj leta 1957. Vendar je tudi ta zdravnik opravljal samo službo sanitarnega inšpektorja za industrijo, medtem ko je specialistične preventivne preglede za področje Gorenjske opravljala centralna ambulanta za poklicne bolezni Zavoda za zdravstveno varstvo v Ljubljani. Leta 1960 je bila v prostorih okrajnega higienskega zavoda priskrbljena oprema za ambulanto za poklicne bolezni in od te

daj dalje posluje ta ambulanta najprej s honorarnim (dr. Dalja Sever-Jurca, dr. Sonja Mejak, dr. Ana Kraker, dr. Košir-Praprotnik Tilka), pozneje pa s stalnim zdravnikom specialistom (dr. Mario Kocijančič). Istočasno se je formiral v zavodu oddelek za objektivno raziskovanje dela in delovnega okolja, kemični laboratorij zavoda pa je pričel opravljati tudi toksikološke preiskave ekološkega in biološkega materiala.

Leta 1963 je ambulanta za poklicne bolezni prerasla v dispanzer za medicino dela Zavoda za zdravstveno varstvo Kranj. To spremembo je narekoval povečan obseg dela, teritorialno širjenje na področje cele Gorenjske in uvedba enotne strokovne nomenklature. V času od 1960—1968. leta je dispanzer za medicino dela pri Zavodu za zdravstveno varstvo bil:

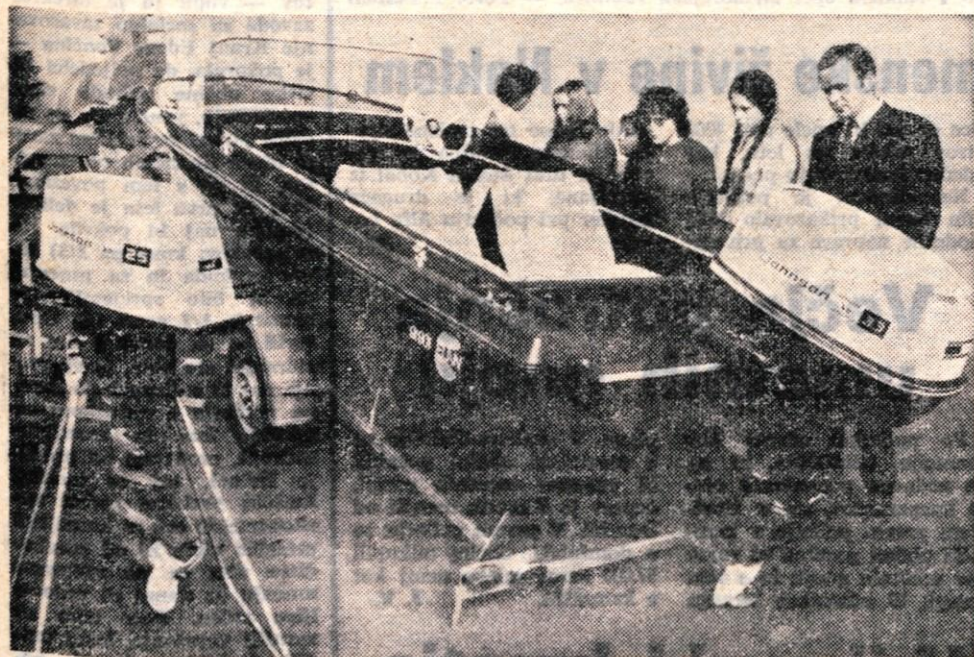
1. metodološka, organizacijska in statistična baza službe medicine dela na Gorenjskem,
2. tehnična in operativna baza komisije za medicino dela Zdravstvenega centra Zavoda za zdravstveno varstvo Kranj,
3. dispanzersko rutinska zdravstvena ustanova za proučevanje delovnega okolja ter zdravstvenega stanja delavcev,
4. konzultacijska ustanova za sanitarne in delovne inšpekcije gorenjskih občin,
5. center za terensko raziskovalno delo in uveljavljanje novih metod v službi medicine dela na Gorenjskem.

Leta 1966 je bil formiran oddelek za medicino dela pri obratni ambulanti Železarne Jesenice in dispanzer za medicino dela pri Zdravstvenem domu Radovljica.

(Se bo nadaljevalo)
dr. Mario Kocijančič

Veletrgovsko podjetje Kokra Kranj je že več let redni gost zagrebških sejmskih prireditev — Foto: F. Perdan

Elan je letos na sejmju prikazal športne čolne in magnetne smuči — Foto: F. Perdan

Tudi kranjska Sava je redni razstavljaev na zagrebških sejmskih prireditvah — Foto: F. Perdan

Gorenjska podjetja na velesejmu

Na jesenskem zagrebškem velesejmu je letos sodelovalo tudi 26 podjetij z Gorenjske (po 7 podjetij iz radovljiške in škofjeloške občine, po 3 podjetja iz Domžal in Kranja, 4 podjetja iz Kamnika in po 1 podjetje iz jeseniške in tržiške občine). Ko smo jih prejšnji teden obiskali, so nam predstavniki nekaterih podjetij povedali, da je za-

grebški velesejem predvsem poslovna prireditve, ki se je vredno udeležiti tako zaradi velikega obiska kot zaradi sklepanja pogodb. Medtem ko smo na sejmju lahko srečali precej manjših podjetij z Gorenjske, pa po drugi strani nismo opazili nekaterih, ki imajo pri ustvarjanju dohodka v posameznih občinah precejšnjo vlogo. A. Z.

Boljša preskrba z vodo

Letos in deloma prihodnje leto bodo pri Komunalnem podjetju Vodovod na Jesenicah opravili več rednih vzdrževalnih del: dokončali bodo vodovod Srednji vrh — Kranjska gora, razdelilno omrežje v Kranjski gori, uredili vodovod v Ratečah in v Planici ter v Podkorenu in popravili okvare na cevovodih na Potokih. Obenem bodo uredili dodatno zajetje za vodovod Žirovnica in opravili nekaj drugih manjših del. Letos so obnovili vodovodno napeljavo na golf igriščih pri Lescah skupno z rekonstrukcijo Savske ceste in Bokalove ulice, da ne bi bilo pozneje večjih stroškov zaradi prekopavanja asfalta.

Najbolj primanjkuje vode v zgornjem delu savske doline, v Ratečah in v Planici. V tem delu ima svoj vodovod le hotel Ilirija v Planici, katera z zmogljivosti prav gotovo ne zadoščajo tudi za naselje. Ob predvidenih novogradnjah v Ratečah in v Planici bo pomanjkanje vode predstavljalo vedno večji problem, zato so se pri Vodovodu odločili, da jo bodo verjetno napeljali iz Tamarja. Ob novogradnji vodovoda bodo v Ratečah vgradili tudi vodometre. Nekaj sredstev za obnovo vodovoda v Ratečah sta prispevala tudi podjetje Putnik in zvezna uprava carin, ki v bližnji prihodnosti namerava obnoviti mejni prehod v Ratečah.

V sušnih letnih in zimskih mesecih dobre vode v nekaterih mestnih predelih na Jesenicah primanjkuje. Pomanjkanje vode občutijo občani, ki stanujejo nad Tomšičevo cesto in Murovo ter na področju pod železniško postajo. Tam dobivajo vodo iz vodnjakov s črpalkami pri ledarni in zaradi

pogostih izpadov električnega toka vode večkrat zmanjka. Tudi voda ni najboljša. Problem slabe vode rešujejo s pogostim in temeljitim kloriranjem, ki ga opravijo v sodelovanju z Zavodom za zdravstveno varstvo Kranj in sanitarno inšpekcijo jeseniške občine. Prav zaradi slabe kvalitete in pomanjkanja vode bi v letih 1972 in 1973 morali nujno opraviti drugo in tretjo etapo izgradnje vodovoda iz Peričnika in s tem zagotoviti redno in kvaliteto oskrbo z vodo za vse prebivalce Jesenic, Javornika in Koroške Bele.

Komunalno podjetje Vodovod oskrbuje občane tudi s plinom. Potrošnja plinov iz leta v leto precej narašča, zato bo treba kmalu zgraditi novo polnilnico butana. Težave imajo predvsem zaradi primerne lokacije. Vodovod oskrbuje s plinom okoli 3000 občanov, za uvedbo plina v kuhinje in menze pa se je že odločilo tudi več jeseniških podjetij: SGP Sava, podjetje ŽTP na Jesenicah, napeljali ga bodo tudi v menzo podjetja Gradis. Stevilo porabnikov plina narašča posebno od zadnje podražitve elektrike, saj je uporaba plinov v gospodinjstvih mnogo bolj ekonomska in cenejša.

Po predvidevanjih bo ob koncu meseca pri Komunalnem podjetju Vodovod začela v obratovanjem nova polnilnica argonov z zelo veliko zmogljivostjo.

D. Sedej

Zgodnje določanje brejosti

Pri ugotavljanju brejosti krav je običajen tudi pregled maternice z otipavanjem preko stene zadnjega dela črevesa, vendar pa pri tem načinu težko ugotovimo brejost prve štiri tedne po osemenitvi. Izostanek gonjenja po približno 21 dneh in cvetoče rumeno telo na jajčniku v tem času nam lahko služita kot osnova za sum, da je žival breja. Kasneje, med 36. in 42. dnevom po osemenitvi, lahko sum potrdimo z otipavanjem povečanega roga maternice, v katerem je razvijajoči se plod. Spremembe na maternici so v tem času izrazitejšje pri telicah, zato je pri njih tudi ocena brejosti lažja in natančnejša. Dodati pa moramo, da pri brejosti z dvojčki ne bomo našli razlik v kvaliteti med obema rogovoma maternice, kar v zgodnji dobi lahko zapele v napačno oceno brejosti. Osmi teden po osemenitvi so spremembe na maternici že dobro izražene in plod s svojimi ovojniciami se otipuje kot tvorba velikosti manjšega kurjega jajca.

Poleg otipavanja maternice si veterinar pri oceni brejosti krave pomaga do določene mere tudi z ogledom nožnice. Sluznica nožnice je v zgodnjih stadijih brejosti blede rožnata in pokrita z lepljivim izločkom. Vendar pa sam ogled nožnice ne zadošča, ker je podobne znake včasih opaziti tudi pri nebrehjih živalih, dostikrat pri tistih, ki bolujejo na rodilih.

V zadnjem času se vse bolj uveljavlja neka druga metoda pregleda sluznice nožnice. S posebnim nožem se odreže delček sluznice nožnice tik za vratom maternice in napravijo se tanke tkivne rezine, debele okrog 10 mikronov. Te rezine pregleda strokovnjak pod mikroskopom, ter po videzu in zgradbi povrhnjice oceni, ali je žival breja ali ne. Postopek je primeren predvsem pri ocenjevanju brejosti svinj, saj pri tej živali lahko ugotavlja spremembe na jajčnikih in maternici z otipavanjem preko črevesne stene le veterinar z nežnimi in drobnimi dlanmi. Pregled tkivnih rezin nožnice daje zelo dobre rezultate in brejost lahko določimo že po tretjem tednu od osemenitve.

dr. S. Bavdek

Po sedmih letih je bila v nedeljo v Naklem spet živinorejska razstava. — Foto: F. Perdan

Razstava plemenske živine v Naklem

V nedeljo je bila na nogometnem igrišču v Naklem razstava plemenske živine, ki so jo pripravile gorenjske kmetijske zadruge, pokrovitelj prireditve pa je bil republiški poslanec inž. Janez Eržen. V Naklem je bila zadnja takšna razstava pred sedmimi leti in je zato povsem razumljivo, da je v konkurenci sodelovalo prek 90 krav in telic iz zasebnega in družbenega sektorja. Govedoreja je namreč najpomembnejša in gotovo najperspektivnejša panoga kmetijstva na Gorenjskem in je zato vladalo za razstavo veliko zanimanje. V teh sedmih letih se je prav tako spremenila struktura živinoreje, saj bohinsko cikasto pasmo vse bolj izpodriva lisasta pasma in križanke. Cikasto pasmo naj bi v petih letih povsem zamenjali, kvalitetne mleka-

rice pa naj bi imele vsaj 4000 litrov mleka na leto, kar mlečno proizvodnjo poceni.

Na razstavi je podjetje Alfa Laval prikazovalo tudi moderne naprave za privezo-

vanje živine ter molzne stroje. Hlevska stojišča je razstavljal tudi Štefan Kobal iz Ljubljane, ki je drugače monter pri podjetju Alfa Laval. Jk

Večja potrošnja umetnih gnojil

Po podatkih obrata Kooperacija (EMONA), ki so jih nedavno posredovali svetu kooperantov, so v letošnjem prvem polletju v kamniški občini porabili 68 vagonov umetnih gnojil in s tem dosegli 80 odstotkov letnega

plana. V enakem obdobju so v domžalski občini porabili 57 vagonov umetnih gnojil, čeprav je Kamnik manjši od Domžal. V prvem polletju so v domžalski občini odkupili 57.000 litrov mleka manj kot v kamniški. J. V.

Hribovski kmetje predlagajo

V razpravah okrog ustanovitve sklada za zatiranje boleznih vimena v kranjski občini so se oglasili tudi hribovski kmetje, ki večinoma mleka v mlekarno ne oddajajo in po prvotni zamisli do uslug sklada ne bi bili upravičeni, oddajajo pa pitano živino. Hribovski kmetje me-

nijo, da bi bili tudi oni lahko vključeni v sklad, njihov prispevek pa naj bi bil odvisen od števila živine. Prav tako nameravajo predlagati zavarovalnici, da bi bila v zavarovanje vključena tudi teleta. Zavarovalnica namreč zavaruje le živino, ki je starejša od treh mesecev. — Jk

Porast proizvodnje mleka

Lani so v kamniški občini v prvem polletju od kmetov odkupili 476.000 litrov mleka, v enakem razdobju letos pa 581.000 litrov. To je 105.000 litrov mleka več kot lani.

V drugem polletju pričakujejo še večji odkup, ker so odprli novo zbiralnico mleka v Podgorju pri Kamniku.

Ljubljanske mlekarnice, ki oskrbujejo celotno trgovsko mrežo občine, so v prvem polletju letos v kamniški občini prodale 200.213 litrov mleka. Proizvodnja mleka v občini je torej dvakrat večja od domačih potreb. J. V.

Tržiški kmetje vseeno za skrbljeni

Odstotek kmečkih družin v katerih je kmetijstvo osnovni poklic, je v tržiški občini skoraj simboličen. Zato je toliko bolj presenetila udeležba na zboru zasebnih kmetijskih delavcev preteklo nedeljo (nad 50 prisotnih). Zbor je sklicala občinska konferenca SZDL, organizacijsko pa ga je pripravila kmečka sekcija pri tej družbenopolitični organizaciji. Tržurna razprava o predlogu za starostno zavarovanje kmetov — vodil jo je direktor zavoda za socialno zavarovanje Kranj Edgar Vončina — je pokazala, da poljedelci tržiške občine pobudo sicer sprejemajo, vendar pa so po drugi strani zaskrbljeni zaradi novih finančnih obremenitev, ki so s tem povezane. Vsaj za prva leta je delitev (družba naj bi pokrila 1/3 prispevkov, kmet pa 2/3) zanje prehuda in so mnenja, da bi bilo sprejemljivejšje razmerje 1/2 proti 1/2. Opozorili so na dodatne vire za zbiranje sredstev (zavarovanje naj bi sofinancirala gozdna podjetja z zaslužkom od prodaje lesa in kmetijske zadruge, predvsem od prodaje živine), saj se socialni kmečki problem zaradi neekonomskih cen za kmetijsko pridelke vleče že od osvoboditve sem in po njihovem mnenju še danes ni zadovoljivo rešen. Prav tako so sprožili vprašanje, kako urediti, da bi leta »kupili«, podobno kot so to dosegli obrtniki.

Če omenimo, da je v razpravi sodelovala skoraj tretjina navzočih, je razumljivo, da so načeli tudi nekatere splošne probleme kmetijstva v občini, naj omenimo samo vprašanje porazdelitve kmetijskih območij po davčnih razredih, reševanje odškodnin za škodo, ki jo povzročajo divjad idr.

In ker je občinska skupščina dala v razpravo izčrpen osnutek razvoja kmetijstva v občini, je pričakovati, da se bodo v jeseni še poverili k tem in ostalim vprašanjem.

Ze jutri pa se bo ponovno sestala kmečka sekcija pri SZDL, analizirala nedeljski zbor, izoblikovala njegove sklepe ter jih posredovala tako sekciji za kmetijstvo pri republiški konferenci SZDL kot republiški skupščinski komisiji za pripravo zakona o zavarovanju kmetov. —ok

Pogled v restavratorsko delavnico Gorenjskega muzeja v Kranju

Ob razstavi (odprta bo do 1. oktobra t. l.) v galerijskih prostorih stare Mestne hiše v Kranju, kjer si bodo občani lahko nazorno ogledali najnovejše dosežke restavratorske dejavnosti Gorenjskega muzeja, velja spregovoriti tudi nekaj splošnega o restavriranju in konserviranju umetnin, ki bi jih brez teh posegov prej ali slej uničil zob časa.

Vpletati didaktiko (poučevanje) v poročila o razstavah sicer res ne gre, toda v tem primeru je izjemnost dopustna. Saj ta razstava ne želi prikazati le dosežke restavratorske delavnice Gorenjskega muzeja v zadnjem obdobju, pač pa želi tudi pokazati možnosti za ohranitev neke na videz že povsem uničene ali »odpisane« umetnine. Prav v tem pa je tudi didaktični smisel pričujoče razstave: le strokovna konservatorska ali restavratorska obdelava more zanesljivo rešiti stare umetnine pred neizbežnim propadom, nestrokovni posegi samozavancev in laikov v to občutljivo delovno področje pa lahko narede na umetnini le nepopravljivo škodo.

Tudi izraza konservator in restavrator bosta obiskovalcem razstave postala bolj ločljiva in umljiva, saj ne le preprosti, pač pa tudi šolani ljudje le stežka razlikujejo ti dve strokovnosti.

Konservator umetnino ohranja tako kot je, po potrebi jo očisti in ozdravi. Restavratorji posegi pa so bolj raznoliki: tehnična popravila (odstranitev poškodb, lepljenje na novo podlago, kitanje, retuširanje in drugo), obnavljanje, osvežitev in poživitev barv; posebno zahtevno restavratorjevo delo je odkrivanje starih fresk izpod beleža in ometa. Seveda k dejavnosti restavratorjev in konservator-

jev sodijo tudi dela na plastikah, arhitekturnih in drugih spomenikih. — Delo preparatorja pa je spet drugačno: zahteva temeljito obrtniško znanje, ker ima opravka bodisi s prepariranjem starih tkanin, kovin, papirja, lesa, keramike, kamna ali pa živalskih in rastlinskih eksponatov — ne posega pa na umetnostna področja, ki slejkoprej sodijo v delokrog strokovno izšolanih konservatorjev in restavratorjev.

Seveda pa zahteva sleherni poseg v staro, enkratno umetnino, določen premislek, včasih celo pravcato študiozno raziskavo, temeljit pregled, poizkusno sondiranje, vsekakor pa tudi točno mersko in fotodokumentacijo.

Kajti včasih je potreben prav tanek posluš za lepoto, ki jo pokriva stara patina. Na vseh podobah starih mojstrov se sčasoma pokažejo spremembe, pa naj so to posledica vlage, dima, oksidacije, kemičnih sprememb v podlagi ali barvilih — še stotine je vzrokov, ki nadenejo neki podobi starinski čar, nekako odmaknjeno lepoto.

Večkrat pa te spremembe, ki so jih dala stari oljni podobi stoletja, v estetskem pogledu prav nič ne motijo, današnjega gledalca. Nasprotno, prav ta starinski pajčolan, ki prekriva sliko, ji daje tudi poseben mik. Najsi bo to rahla potemnelost prvotnih živahnih barvnih tonov ali pa diskretna porumenelost starih laka — oboje pričara neko posebno ubranost, spokojno umirjenost in poduhovljeno toplino umetnine, ki je stopila v naš čas iz preteklih stoletij.

Kdajpakdaj naleti restavrator na kaj nesmiselne zahteve nepoučenih laikov: zakaj, npr., neko umetnino, ki ji manjka manjši ali večji fragment, ne dopolni z novo ris-

bo? Tako navajam v ilustracijo dogodek s Sel pri Zirovnici. Tamkaj je svojčas namreč nastal cel spor med domačini in restavratorjem, ki je v cerkvi odkrival freske. Med drugimi je bila tedaj odkrita na južni strani cerkvenega oboka tudi dragocena freska iz prve polovice 15. stoletja, ki predstavlja svetega Jurija v boju z zmajem. Vendar pa belec, ki ga jezdi svetnik (z izjemno lepim licem) nima glave...

Konjska glava je postala pač žrtev kakih prejšnjih prezidav ali pa uničena zaradi novih ometov. Naj bo tako ali drugače, kmetje iz vasi so hoteli, da ima konj glavo! Restavratorji so se upirali, češ, mi umetnine odkrivamo, osvežimo, konserviramo — nikakor pa jih ne potvarjamo s kakimi doslikavami, to ne bi bilo pošteno. — Sprva je to stališče šlo domačinom le stežka v glavo, saj »kakšen pa je konj brez glave? Najbrž jo ti gospodje niti ne znajo primatali, da se tako upirajo?« In zgodilo se je, da so brumni posamezniki že pričeli zbirati denar, da bi plačali nekoga, ki bi bil voljan konju prislikati glavo. K sreči je zmagala zdrava pamet in freska, ki jo smemo prištevati k umetninam svetovnega pomena, ni bila poškodovana.

No, ta razmišljanja naj bi bila le uvod k poročilu o razstavi restavratorske delavnice Gorenjskega muzeja v Kranju. Bilo bi preveč preprosto vabiti obiskovalce le na razstavo — saj tu se jim bo odkril docela nov svet, nov pogled v delo, katerega namen je, vrniti starim, skoro propadlim umetninam, nekdanje žlahtno lice in njihovo nekdanjo lepoto znova odkriti... Le vabiti, to je premalo — zares toplo priporočamo ogled te prezanimive

razstave, posebno mislečim iskalcem plemenite lepote.

V obeh sobanah galerije v Mestni hiši je razstavljeno gradivo, restavrirano v obdobju nepolnih zadnjih dveh let. Tu so oljne podobe na platnu, plastike pa tudi primerek snete freske. Oddelek, ki ga že od leta 1957 vodi konservator akad. kipar Boris Sajovic (leta 1960 mu je bila podeljena Prešernova nagrada mesta Kranja), razstavlja to pot predvsem restavrirane in konservirane umetnine iz muzejskega depoja.

V tem depoju se je v teku let, od ustanovitve muzeja l. 1947, nabralo toliko umetnin (slik in plastik), ki pa so vse po vrsti potrebne manjših ali temeljitejših konservatorjevih posegov.

Doslej je muzejski konservator rešil pred propadom in usposobil za prezentacijo na razstavah že celo vrsto — lahko bi rekli že več sto dragocenih primerkov gotske, renesančne ter baročne plastike in slikarstva. Seveda se vse to drobno delo in številni strokovni posegi nanašajo le na umetnine, ki so nastale na Gorenjskem ali pa tu našle svoj dokončni domicil.

Dočim se sedaj, ko skrbi za konservacijo in restavracijo umetnin na terenu medobčinski zavod za spomeniško varstvo, je v prejšnjih letih muzejski restavrator odkrival in restavriral tudi freske na področju Gorenjske (v sodelovanju z bivšo Okrajno spomeniško - varstveno komisijo, ustanovljeno l. 1953). Kot npr. odkrivanje gotskih fresk v Tupaličah, na Bregu pri Preddvoru, v Seničnem, v Ziezanji vasi, na Visokem, v Begunjah, v Vrbi, in Srednji vasi pri Šenčurju, pri Sv. Jakobu nad Potočami, na Jezerskem in drugod. Tako odkritih in restavriranih fresk je kar nekaj nad 500 kvadratnih metrov!

Še pred tem pa je konservator Boris Sajovic s svojimi sodelavci sondiral cerkvene stene in ugotovil obstoj fresk v Mekvah pri Bledu, na Brodu v Bohinju, na Otoku pri Radovljici, na Kupljeniku, pri Sv. Lovrencu nad Bašljem, na Lancovem pri Radovljici, pri Sv. Juriju nad Tržičem, na Bregu pri Zirovnici in še kje.

Zanimiva je domneva, le zakaj so prav stare cerkve vse tako poslikane s svetopisemskimi motivi? V času nastanka gotskih fresk še ni bilo tiskanih knjig s svetimi podobami. Zato so morale biti cerkvene stene poslikane — po teh podobah je duhovnik poučeval verske nauke. Stal je mož na prižnici ali pa pred oltarjem, kazal na posamezne prizore na stenah in razlagal... Sele asketski jožefinci, pred njimi pa že jezni Hrenovi nasledniki, so dali včasih res kar naturalistične freske prebeliti, da bi tako svoje ovčice obvarovali pred namišljenim pohujšanjem. — In da bo paradoks še očitnejši: prav zato, ker so bile fre-

Restavrator Boris Sajovic pri delu ob freski svetega Jurija (iz prve polovice 15. stol.) na Selu pri Zirovnici

ske več stoletij skrite pod beležem in debelimi ometi, so se ohranile v vsej svoji lepoti prav v današnji čas...

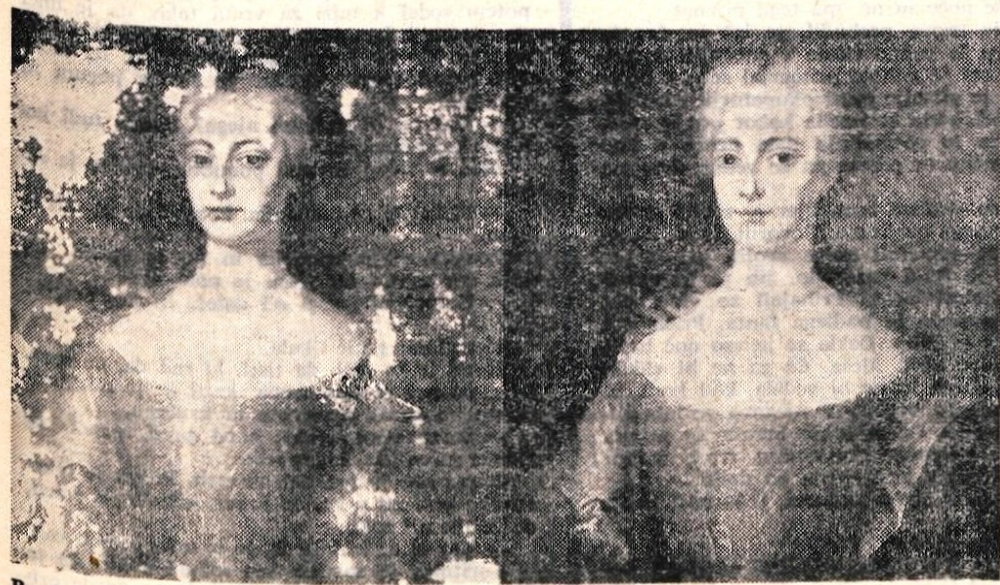
Zanimivo dejstvo v zvezi s starimi freskami je tudi hudomušno gledanje takratnih slikarskih mojstrov na življenje. Hudičjem in rabljem so naslikali obraze, v katerih se je dalo prepoznati tedanje resnične hudobneže: vsej okolici znane valpte, biriče, trdosrčne graščake in grajske oskrbnike. Za poznavanje onih časov pa so nam prav stare freske ohranile tudi vrsto pričevanj o takratni ljudski noši, o orodju, vsakodnevnih opravilih in drugo.

Razstava, ki je sedaj odprta javnosti, nazorno pokaže, kakšna je bila neka podoba pred restavratorjevimi posegi in kakšna je sedaj. To je doseženo s pomočjo studioznih fotografij, ki jih je izvečine izdelal Aleksej Ignaščenko.

Za sklep zapišimo le še ugotovitev, da je Gorenjska izredno bogata s starimi likovnimi umetninami, posebno z gotskimi freskami. Čez Gorenjsko so šla romarska in trgovska pota; s tovarniki je gotovo kdaj pripotoval tudi kak tuj slikar, iz severnih krajev ali pa od večerne strani, iz Furlanije.

Nikjer na Slovenskem tudi ni toliko podružničnih cerkvic z ohranjenimi srednjeveškimi freskami kot na Gorenjskem, posebno okrog Preddvora in pod gorami tja do Zirovnice. Vse to bogastvo so odkrile in ohranile bodočim rodovom naše restavratorske delavnice — še v pravem trenutku, preden bi ga ugrabil čas in barbarski ljudje. Stare umetnine so tako kot vsa žlahtna kultura, last vsega naroda, naša zakladnica, ki jo moramo varovati in neokrnjeno prepustiti rodovom, ki pridejo za nami.

Črtomir Zorec

Portret plemkinje (oljna podoba na platnu iz druge polovice 18. stol.) — na levi izgled slike pred restavratorjevimi posegi.

— Reci, kar hočeš, a tako mi je, kot bi mi gorelo pred očmi, pa zaradi zvezanih rok ne morem gasiti.

— Tudi meni je bilo tako, preden sem odšel v gozdove. Bil sem prepričan, da bo vojske res v treh, štirih mesecih konec. Zdaj se mi jasni z vsakim dnem bolj. Kaj pa Koritnik? Kakšen človek je to?

— V njegovem življenju je vse zaslužek, trgovina. Imeti čim več. Zakaj vprašuješ?

— Rad bi se o nečem prepričal!

— Ako misliš iti tja, ti odsvetujem. V gostilno zahajajo Nemci.

— Potem pa naj pride na pogovor. Bi ti to uredil?

— Poskusim lahko, a ne verjamem, da bo kaj, se preveč boji.

— Tako? In še nevarneje utegne biti. Kdo ve, kaj bi lahko pripeljal s seboj. Poiskati ga bo treba doma.

— Rekel sem ti, da premisli. Veliko bi tvegal.

— Golob, doslej smo se naučili že marsičesa. Nikomur ne bo prišlo na misel, da se prav v takem gnezdu lahko prikaže kak partizan.

Golob je prikimal:

— Misel ni slaba, a pazi se vseeno!

— To prepusti meni, ti pa raje kako noč prespi na senu. Če te bodo morda iskali, od tam še vedno lahko uideš, je rekel Aleš in se izgubil v temo.

govoril, ta že ve, zakaj mu zaupa. In Aleš? O Koritniku je tudi nekaj govoril in o tem, da se mora kmalu vse skupaj razjasniti. Če bodo res prišli po Jurča in druge tri, njega ne bodo dobili.

Tudi Filip to noč ni dosti spal. Ves nemiren se je premetaval po postelji. Čutil je, da mu Aleš več ne zaupa. In zakaj ne bi smel več hoditi h Golobu? Najbrž mu je to prišepnil Golob, ki je videti ljubosumen. Kaj pa, če ga je obiskal celo on? Ljubosumen človek je vsega zmožen. Kdo bi mogel še biti? Zenska prav gotovo ne. Nemci tudi ne delajo tako. Tat ni bil, ker ničesar ni zmanjkalo. Ali pa ga je prehitro prepodil? Zakaj pa je bilo potem razmetano perilo in nekaj starih časopisov? Moral je biti kdo izmed Aleševih, če ne on sam? Sluti, da je bil on. Je res že tako nezaupljiv?

Med zmedenim premišljevanjem je nekoliko zadremal in se spet prebudil. Najraje bi stopil h Golobu. Nemara bi tam dobil odgovor. Aleš gotovo ni daleč stran, a zdaj je nevarno.

Razmišljanje ga je utrudilo in toplja noč ga je premagala, da je oznojen zaspal. Sanjalo se mu je, da je živ in mrtev hkrati. Vozil se je proti Zagrebu, vlak pa ni mogel nikamor. Premikal se je le toliko, da se je znašel v soteski in napadli so ga partizani. Potegnil je pištolo in nadomna natanko vedel, proti komu mora streljati. Pritiskal je na sprožilec, počilo pa ni. Pa tudi on kljub krogam, ki so žvižgale čisto blizu,

Martina je bila preveč zmedena in hkrati potolažena, ker tam ni ležal Aleš, da bi iz bratovega glasu mogla ugotoviti, kaj pomenijo njegove besede.

Oba sta torej mislila na Aleša.

Martina je vidno pomirjena odšla proti domu, Filip pa je še ostal. Zdelo se je, da bi mu bilo laže, če bi tam ležal kdo drug. Morda res Aleš, kajti od prejšnjega večera mu je bilo jasno vsaj to, da se je znašel pred nevidno nevarnostjo. In dogodki se bodo morali drugače zavrteti, da bo tudi on imel kaj od tega, vendar zdaj še ne.

III

Aleš je večino dni in noči prebil v dolini. Iskal je izdajalca. Nemci niso mogli vsega vedeti zgolj po naključju!

Tisto popoldne je dolgo hodil po ovinkih in skritih stezah. Zvečer pa se je prikradel v hišo trgovca in gostilničarja Koritnika. Naletel je na njegovo ženo. Ko se ji je pokazal, se je ta kot zid blede sesedla na stol in že hotela zakričati. Aleš ji je to komaj preprečil.

— Zakaj pa tak strah? Saj sem vendar samo človek! je rekel, čeravno je vedel, da jo bo presenetil. Koritnica ga je nekaj časa gledala, ne da bi mogla kaj reči. Njen pogled je izražal smrtni strah, pomešan z nepopisnim začudenjem, kajti morda je zdaj tudi nadnje prišla zadnja ura. Nemci so večkrat pri njih. V hipu ga je prepoznala. Po sliki na lepkih. Nazadnje je le izdala:

— Kako ste si upali sem? Kako ste mogli priti?

Se vedno je lovila sapo in stiskala roke.

— Ko so Nemci tako močni, in jih je toliko, ste hoteli reči? Ali nekaj podobnega, je malce hudomušno izkoriščal prednost. Zenska, ki je bila zelo brhka, je še vedno prestrašeno hlastala:

— Mi nismo krivi. Kaj hočete od nas? Moža še ni. Iz nje je govorilo vse tisto, kar so nemurji govorili o Alešu. Gledala je njegovo roko, kot bi vsak hip lahko potegnila orožje...

— Le pomirite se! Kaj bi se me bali. Saj me poznate. Kozarec vode vam bo spet pognal kri v glavo.

Ni se branila, in Aleš je pomirljivo vprašal:

— Kje pa je mož?

Zenska je bila še vedno prestrašena, bala se je prav zato, ker je Aleša poznala. Počasi pa je strah prerasel v občudovanje, kajti od kar je bil Aleš partizan, ga še ni videla, poprej pa zanj ni bil zanimiv, že zato ne, ker je bil iz oddaljenega kraja. Pozneje je zaradi razpisov vedela, čigav je. Ker pa je spraševal po možu, mora zanj že biti nevarno? Od Nemcev je že velikokrat slišala govoriti, da partizani skušajo ubiti vsakega, ki je kdaj govoril z njimi. Pri njih pa so bili dostikrat, največkrat oficirji. Zato je strahoma zlogovala:

— Na sestanku na občini se je najbrž zadržal.

Aleš ni mogel dolgo prenašati, da se ga zenska tako boji in tudi to, da moža ni, se mu je zdelo čudno. Saj je bila že policijska ura. — Nikar se me ne bojte! Kdo pa vam kaj hoče? Če ga ni, ga bom počakal tu z vami.

Se enkrat je s pogledom preletel kuhinjo in potem sedel k mizi za vrata tako, da je imel zavarovan hrbet. Zenska se je zdaj znova prestrašila. Če bo čakal nanj, potem že ne more biti kaj dobrega. Vendar je zbrala pogum in vprašala:

— Kaj pa bi radi od njega? Morda tudi jaz lahko kaj pomagam?

Aleš ni takoj zavrgel ponudbe, vendar je rekel:

— Nekaj bi se pomenila. Pomoči pa ne odklanjam!

Zenska se je pomirila in ko je videla, da Aleš kar mirno sedi, mu je ponudila:

— Gotovo si prišel od daleč. Bi kaj prigriznil?

Nenadoma ga je tikala.

Hotel je že reči, da tisti, ki rad da, ne sprašuje, pa mu ni bilo treba, kajti že je postavila predenj krožnik z mesom in kruhom.

— Samo tisto orožje skrij pred mano! še Nemci ga odlože, kadar jedo.

Obraz mu je preletel nasmeh, in res je brzo-strelko potisnil v kot za hrbet, pištolo pa v žep, da je bila pri roki.

— Kaj bi se branil! In še iz tako čednih rok. Koritnica je zardela kot mlado dekle, da je njena pravkaršnja bledeca še bolj poudarila prijetno nasprotje.

Ivan Jan • mrtvi ne lažejo 5

Golob ponoči skoraj ni zatislil očesa. Filipa, ki je bil nekaj let mlajši od njega, je poznal že dolgo. Po opravljeni kmetijski šoli se je Golob trdno oprijel kmetovanja in si z leti s pridnostjo utrdil domačijo, Filip pa je šel po svetu, nemiren, kakor je bil vedno. Golob se nikoli ni hotel ogrevati za različne politikante, Filip pa je pokazal, da je rad s tistimi, ki imajo moč. Nekeč je Filip speljal Golobu dekle, ki bi morda postala njegova žena, pa mu je Golob kmalu nehote vrnil, ko se je oženil kar z dvajset let mlajšo, privlačno, prijetno in vedno nasmejano Rozo. Njena roznata lica in njene okrogline so vznemirjale tudi Filipa. Vsi so se čudili, da je vzela toliko starejšega in manj izobraženega moža, kot je bila sama. Lahko bi dobila kakega inženirja, uradnika, kogarkoli, pa je le prišla k njim, se je Golob spominjal in tolažil večkrat ter užival ob njeni brhkosti, ki je kar izžarevala slo po življenju.

Ko je razmišljal o vseh mogočih nevarnostih, ki jih je gledal z drugačnimi očmi kakor Aleš, je spet zaslišal Rozin vabljivi smeh, s katerim je ukrotila radovedne policiste. Ta smeh ni bil samo krinka, je vrtalo v njem ljubosumje. Preveč ga pozna. Namenjen je bil čednemu podoficirju, ki jo je božal z očmi.

In ko ji je potem to očital, ga je zavrnila:

»Ti si pa dober! Zaradi teh nasmeškov si zdaj morda še doma.«

»Preveč prijazna si bila. Kakor da si pozabila, s kom imaš opravka.«

»Ne bodi smešen! Pa bi se jih ti otresel.«

Vedel je, da ima prav, vendar se je čutil ujet. Preveč živa in razposajena je znala biti zaradi svoje neugnane ženskosti. Prav gotovo bodo policisti še prišli, pa ne bo vedel, ali zaradi vohljanja ali zaradi žene ali zaradi obojega? Pa še Filip. Sprva je bilo prav, da so se shajali tudi pri njem, zadnje čase pa ni bilo potrebe, da bi posedal v kuhinji. Slep bi moral biti, da ne bi opazil njegovih pogledov in gluh, da ne bi v njenem glasu včasih ujel rahle vznemirjenosti. Morda je pa le preveč v skrbeh zaradi nje. Toda njen smeh ga bo spravil ob pamet. Nemara ga bodo dobili prav zaradi tega, ker ne bo dovolil, da bi se kdo vrtel okoli nje! Vendar pamet v roke! V gozd bo pobegnil. Alešu je laže. Tam dela po svoje in vsaj ve, da je vedno v nevarnosti!

Preden je zaspal, si še ni bil na jasnem, česa se bolj boji: ali aretacije ali Rozine obrambe. In Filipa mora imeti na očeh. Z Gorskim bo

ni bil ranjen. Rad bi se premaknil drugam, pa se ni mogel niti ganiti. In tako rad bi se. Bil je zadnji čas, kajti proti njemu so se stegnile neštete močne roke...

Spet se je prebudil, poten in še bolj v skrbeh, kot je bil prej. Začelo se je daniti. Aleš mi včasih pravi, da bom moral kmalu k njim, drugič pa spet, da doma največ koristim. Ko bo še bolj nevarno, je rekel, me bodo vzeli s seboj. In zdaj je nevarno. Vem, da je. Vendar jaz tja, k njim, ne smem! Nočem! Brez Gorskega bi me Aleš nemara kar odpeljal. Torej moram čimprej h Gorskem. Kaj pa Golob? Ga bodo vzeli z onimi štirimi ali ne? Možak je blizu gozda, kaj lahko jo pobriše k partizanom? Nemara bi bilo to še najbolje. Bomo videli. Prej pa moram govoriti še z Rozo. Je pa čudno, da ga še niso pobrali. Kdo ve, če je prav, da vsi zahajamo tja. In kaj veš, kdo se vrti pred partizani zaradi Nemcev in pred Nemci zaradi partizanov?

Vznemirjeni Filip je sklenil, da se mora posvetovati z Gorskim, Alešu pa bo povedal, da je neki neznanec brskal po njegovem stanovanju. Bom vsaj videl, kako se bo vedel? Je pomislil, kot bi že sumil Aleša, a si v bojzani pred posledicami še noče in ne upa tega priznati.

Ko se je znova prebudil, je bil že dan in misli so mu še vedno tičale v snočjih dogodkih. Še enkrat je nehote primerjal sebe z Golobom, ki ju je gibanje proti okupatorju združilo. V tem klobčiču sta se znašla kakor pes in mačka, ki jima je gospodinja dala hrane v isto posodo. Renčita in pihata pa še vedno drug na drugega!

Zjutraj so vaščani tam, kjer je zvečer pokalo, našli mrtvega partizana. Govorili pa so, da so tudi policisti odpeljali enega svojih.

Čeravno je ljudi pretreslo, jih je premagovala tudi radovednost. Prihajali so ogledovat prizorišče spopada in padlega fanta. Prišla sta tudi Martina in Filip. Dekle se je vso noč bala, da morda niso ubili Aleša. Če ga ne bi videla večkrat kot drugi in ne bi vedela, kod hodi, bi tudi ona nemara verjela v njegovo nedotakljivost in govornice, da se takih krogla ne prime. Tako pa je premagovala mučen strah zaradi njegovega drznega križarjenja po dolini.

Ko je opazila mrtvega fanta, ji je ušel vzdih olajšanja:

— Samo da ni Aleš!

Filip, ki se ji je tedaj približal od zadaj, pa je potihno rekel:

— Sem že mislil, da so potokli Aleša.

Mladi spoznavajo svet po svoje

Želja vsakega mladega je spoznati čimvečji del našega planeta. Potovanje v neznane kraje, med ljudi z različnimi navadami in običaji, pomeni poleg zabave tudi pridobivanje znanja, ki ga ne nudi nobena šola. Taka potovanja krepijo mednarodno prijateljstvo, saj se večina mladih bori za mir v svetu. Čeprav se srečujejo naključno in za kratek čas, postanejo prijatelji in drug drugemu pripovedujejo o svojih doživetjih, življenju, stališčih in pogledih na sodobna družbena dogajanja. Posebno študentje, ki obvladajo tuje jezike, radi potujejo. Med počitnicami imajo za to dovolj časa. A čas še ni vse. Za te reči je potreben tudi denar. Ta pa je žal redek gost v žepih študentov. Zato se je treba znajti. Z malo denarja in veliko dobre volje ter z željo po popotovanjih se daleč pride. Najpogostejša rešitev je avtostop, ki je med mladimi zelo priljubljen. V poletnih mesecih vidimo lahko vse polno tujcev z vseh koncev sveta, ki stojijo ob cestah in vztrajno dvigujejo palce.

Pred dnevi sem srečal prijatelja, ki se je vrnil s poti po Evropi. Ime mu je Naglič Franc. Stanuje v Kranju in je študent matematike. Na dolgo pot se je podal s prijateljem. Povedal mi je nekaj zanimivih stvari s poti in o avtostopu nasploh.

● Zakaj si se odločil za tako dolgo pot z avtostopom?

Do sedaj sem imel priložnost spoznati večji del Jugoslavije. Ker pa me je zanimalo, kakšen je svet onstran meja naše države, sva s prijateljem sklenila, da kreneva na pot. Zelo me privlačijo velika mesta in srečanja z mladimi ljudmi. Zakaj sva se odločila za avtostop, je znana stvar. To je med mla-

dimi ljudmi najbolj razširjena in obenem najcenejša oblika potovanja. Če bi se odločila za vlak, bi kmalu ostala brez denarja. Avtostop pa je zastoj in še zanimivejši povrhu. Srečaš mnogo ljudi, ustaviš se v krajih, ki te zanimajo, lahko se premislíš in sprtneniš prvotno načrtano pot.

● Ali lahko podrobneje opišeš vajn avtostop?

S prijateljem sva imela nekaj prtljage, konzerve in spaln vreči. Jedla sva največ konzerve, kruh, marmelado, maslo, mleko itn. Včasih sva si na plinskem gorilniku skuhala juho ali pogrela konzervo. Spala sva največ v spalnih vrečah v bližini cest

ali v parku, če sva bila v večjem mestu. Dvakrat ali trikrat pa sva bila v gosteh pri prijateljih, kjer sva tudi prenočevala. Kot vidiš je tako življenje dokaj neudobno, a se hitro privadiš in kmalu postane zelo prijetno. (Slišal sem, da doma še vedno spi v vreči poleg postelje). Težave se pojavijo tedaj, ko dežuje ali pripeka sonce in je treba stati ob cesti dalj časa. Moram priznati, da je avtostop v tujini bolj razvit in da nisva nikoli dolgo čakala. Nekoliko nerodno je tudi v večjih mestih, ko ne veš ne kod ne kam. Mnogo je treba prepešačiti, da prideš na pravo mesto.

● Katere države sta obiskala in kje vama je najbolj ugajalo?

Na poti sva bila nekaj več kot mesec dni. Potovala sva po Italiji, Svici, Franciji, Angliji, Belgiji, Nizozemski, Nemčiji in Avstriji. Obisk vsake dežele je bilo posebno doživetje. Naiboli mi je ugajalo v Angliji. Večkrat sem slišal, da so Angleži zadržani ljudje, a sem se lahko prepričal prav o nasprotnem. Presenečen sem bil nad njihovo prijaznostjo. Nekaj čudovitega pa so majhna mesta z značilnimi hišami.

● Se boš še kdaj podal na tako potovanje?

Če bo čas in denar, se bom prihodnje leto zopet podal na pot, ki me bo vodila skozi velika evropska mesta. Letos nisem imel dovolj časa za ogled velikih mest in njihovih znamenitosti. Zelo si želim videti Spanijo in Azurno obalo. Največja moja želja pa je, da bi nekega dne z avtostopom prišel do Indije, dežele, ki me privlači že od nekdaj.

Zaželel sem mu, da bi se mu v prihodnje izpolnile vse želje in da bi še dolgo z uspehom dvigal palce.

M. Gabrijelčič

Franc Naglič

TELEGRAMI

aktivna moč varuje vaše perilo

samo novi mixal ima aktivno moč

novi mixal te dni

pri vašem trgovcu

»zlatorog« maribor

Življenje in delo na hribovskih kmetijah (17)

Sv. Matevž pojé popoldansko malico

V septembru smo želi tudi praprot, ki jo je bilo po naših gozdovih povsod dosti. To je bilo precej grdo in zamudno delo. Zele smo tako, da smo vsako praprot posebej odžele s srpom, potem pa smo ta stebila zadrževala na kolenih v naročju. Ko je bilo za en snop, smo tega položile na tla, nato pa odžele še en naročaj in ga položile čez prvega, vendar v nasprotni smeri, da so stebila zgornjega snopa prišla čez listje spodnjega. Take dvojne snope so moški potem, ko so se posušili, znosili na velike kupe ob poti in jih naložili na visoke vozove.

Praprot je služila le za nastilj prašičem, zato je bila spravljena pod streho na svinjaku. Še prej pa so jo obložili v kozolce, vendar ne z namenom, da se posuši, ampak so na ta način zaščitili kozolce pred zimskimi snežnimi meteži. Pod kozolci so bili namreč spravljani vsi kmečki vozovi, ki so bili za praprotjo obloženimi štanti lepo na varnem.

Danes praproti ne žanjejo več toliko. Rajši jo pokosijo, kjer je za to primeren teren, zato tudi kozolce obkladajo z razno steljo. Za prašiče ne potrebujejo več toliko stelje, saj jih redijo le še za dom. Včasih so dekleta pela: »Raj-

ši grem še praprot žet, kot starga dedca za moža vzet, praprot se vsaj posuši, a starga dedca konca ni...« Med praprotjo smo jeseni našle tudi dosti gob. Zvečer smo jih nosile domov v predpasnikih; bile so kot nekakšno plačilo za trud. Navada je bila tudi, da je vsaka žanjica opoldne in zvečer, ko je šla domov, spotjo nesla tudi butaro praproti, ki smo jo vrgle pred svinjakova vrata. Dolgo praprot smo morali prej še razrezati na stari škoporezni trugi, da je bila bolj prikladna za nastilj. Praprot smo rabili tudi za kokošja gnezda, ker se v njej ne zaredijo razne uši. Svinjam z majhnimi pujski smo nasti-

ljali s pšenično ali ajdovo slamo.

V septembru je bilo treba poruvati peso in pozno korenje, ker so potem na te njive takoj sejali ozimino. Vso »kuho« so nakladali na vozne koše ali cizunke, ki so jih zvracali na dvorišču ali v kozlu, kjer smo zvečer obrezovali. Korenjenje smo kar ročno obtrgali, peso pa smo obrezovali z noži. K obrezovanju so radi prišli pomagat tudi sosedovi, vendar to ni bilo preveč v navadi, ker so morali obrezovati tudi doma.

Sveti Matevž (21. september) pojé popoldansko malico, so menili včasih. Takrat je namreč že tako kratek dan, da smo rajši počakali večera, ko smo prišli domov. V tem času smo imeli za malico novi sladki mošt ali pa »jabčnk« (jabolčnik): to so bila kuhana odpadla jabolka, v katere smo zakuhal ječmenovo moko, belili pa jabolčnika navadno nismo, če pa smo ga, smo ga z maslom.

Ko smo šli zvečer obrezovat, smo radi nesli s seboj vsak svoj stodeček, da ni bilo treba sedeti na vlažnem »zelj-šu«. Peso in korenje smo podnevi še prebrali, tako kot krompir, da smo dali v klet samo zdrave in debelejšje gomolje. Drobiz smo najprej oprali in ga kmalu porabili. Po končanem obrezovanju je bila v hiši še večerna malica,

ki je morala biti topla, posebno ob hladnem vremenu; toplo mleko na primer ali domač čaj.

Posebne razlike pri teh delih danes ni. Le manj okopavin pridelujejo, ker ni plevic in tudi prašičev imajo manj kot včasih. Nakladajo seveda že na »gumiradelne«, vendar le, če je teren primeren, raven, sicer se pa s takih hrbtov vse stresé po tleh.

Večji praznik je bil ob ličkanju (majenju) koruze. Kjer so jo imeli veliko, so pripravili pravo veselico s plesom. Prišli so tudi iz doline, seveda le bolj zaradi tistega, kar je ličkanju sledilo, to je zaradi dobre malice in zabave.

Koruzne »kerže« so navozili na velik kup v podu ali v kozolcu. Ko so prišli »majevci«, so ga obkolili z vseh strani. Vsi so hiteli delati, da je bilo čimprej omajeno. Tuji majevci so si »pomagali« tudi na ta način, da so cele storže preprosto zamešali med ličkanje; te so moral domači potem naslednjega dne omajiti. Čeprav takim večernim delavcem niso dajali »lona«, so kljub temu prišli precej dragi, saj jih je prišlo cele brigade in vsak je dobil ocvirkovco in pijačo.

Plesalo se je po ličkanju le kako uro, saj je bilo navadno že pozno. Starejše ženske

so prinesle s seboj tudi vreče za ličkanje; tega so rabile za v posteljo. V pare povezane koruzne storže (»turščne kerže«) so sproti odnašali s košem na podstrešje, kjer jih je gospodar obehal na dolge late. Tam je korusa ostala do zime, da se je dobro presušila. Preden so jo dali v mlin, pa so jo znosili še na toplo krušno peč, da jo je bilo laže robkati. Pri nas smo imeli ročni robkač, s katerim je šlo delo hitreje od rok. Radi pa smo jo robkali tudi na peči z golimi rokami, posebno ob večerih in podnevi, če si je moral kdo pogreti premrle noge. Tudi zaspalo se je na takih keržih. Neki ravninski kmet, ki ni bil preveč koščen, se je celo pohvalil, da nikjer tako dobro ne zaspi, kot prav na koruznih keržih.

Marija Frlic
(Naprej prihodnjič)

GORENJSKI
KRAJI
IN LJUDJE

47 Miha Klinar

Aprilsko sporočilo 1941

Predigra

ZA NAPAD NA SOSEDE
POTREBUJEŠ OLJE, ROPARI
A MI BIVAMO OB CESTI,
KI K OLJU PELJE

(Bertolt Brecht, Bericht der Serben)

Namesto tega pa je njena diplomacija povsod naletela na 'razumevanje samo z besedami ali pa (kot v primeru Finske, ki je izjavila, da bi sovjetsko garancijo za nedotakljivost meja smatrala za napad na njeno suverenost) celo na to ne'; v nobenem primeru pa ni mogla s temi državami navezati pogodbenih zavezniskih stikov. Vse skupaj je bilo vedno bolj sumljivo ali pa vsaj negotovo in ni moglo večno trajati. SZ se ni mogla zavezati z 'zavezništvom', zaradi katerega bi morala 'prva po kostanj v žerjavico' in nazadnje celo tvegati, da bi se morala s Hitlerjem vojskovati sama. Da Hitler želi vojno in da bo prej ali slej napadel Poljsko, ni v diplomatskih krogih nihče več dvomil, Chamberlain pa se je še hotel igrati »slepe miši' pri pogajanjih za obrambni pakt proti Hitlerju:

»Treba je vedeti, da Angliji in Franciji ne gre za sklenitev (vojaškega) zaveznitva z drugimi državami, marveč ZA FRONTO MIRU proti napadnim naklepom... Človek ne bi rad, da bi s prenatrpanim korakom porušil vse, kar je bilo (na tej 'fronti miru') že ustvarjeno...«

Ko človek prebira danes Chamberlainov govor pred Spodnjim domom britanskega parlamenta z dne 19. maja 1939, ga ne more oceniti drugače kakor

POSMEH SOVJETSKIM SKRBEM

pa tudi resnosti položaja, v katerem je bila Velika Britanija sama. Chamberlain je lahko računjal, da se bo Sovjetska zveza naveličala takih neresnih pogajanj in izjav:

»Treba je kljub vsemu upati, da bomo ovire (pri pogajanjih s SZ) končno premostili in prišli do skupnih pogledov in sporazuma (AdG, 4073 B).«

Naj navedem Churchillovo mnenje o zavlačevanju in neresnosti pogajanj za zaveznitvo s Sovjetsko zvezo:

»... Rusko-britanska pogajanja so se zavlekla. Dne 19. maja je prišel ves ta problem v razpravo v Spodnjem domu. Debata (na neresen Chamberlainov govor — prip. M. Kl.) je bila kratka in resna in omejena na voditelje strank in na nekatere ugledne bivše ministre. Lloyde George, Eden in jaz smo VLADO IZREČNO OPOZARJALI NA ŽIVLJENJSKO POMEMBNO POTREBO TAKOJSNJE SKLENITVE NAJSIRŠE POGODBE Z RUSIJO — POGODBE MED DVEMA ENAKO-

PRAVNIMA SILAMA. Premier (Chamberlain) je odgovoril in nam PRVIKRAT SPOROČIL SVOJE NAZORE O PONUDBI SOVJETSKE ZVEZE. TO PONUDBO JE SPREJEL IZREDNO HLADNO, CELO PREZIRLJIVO, in to je kazalo na POMANJKANJE CUTA ZA STVARNI POMEN, kakor smo ga doživeli že leto prej (1938) ko je odklonil (tudi) Rooseveltove predloge. ATLEE, SINCLAIR IN EDEN SO GOVORILI O NEPOSREDNI NEVARNOSTI NASPLOH IN O POTREBI PO ZAVEZNITVU Z RUSIJO. Nobenega dvoma ni, da je bilo za vse to že PREPOZNO.«

Taka je bila Churchillova kritika Chamberlainovega odnosa do Sovjetske zveze v času, ko si je

HITLER

že začel na vse načine prizadevati, da bi odvrnil Sovjetsko zvezo od sklenitve zaveznitva z zahodnimi velesilama; Hitler se je v resnici bal, da bi njegov napad na Poljsko izzval nevarno vojno na dveh frontah, čemur bi se rad izognil. Osamljene Poljske se ni bal, saj so ga njegovi generali že prepričali, da jo bodo strli s prvim naletom. Nenadoma je največji sovražnik Sovjetske zveze in komunizma, Hitler, dobil posluš za dele Ukrajine in Belorusije, ki bi morali celo po sodbah nekdanjih zahodnih sovražnikov boljše vizma ostati pri matičnih deželah v Sovjetski zvezi. Njegov tisk je, kakor smo videli, že namignil na to v polemiki s poljsko 'Iskro'. Zdaj pa je Hitler že čutil, da Zahod namerava igrati Sovjetsko zvezo in jo zaplesti v vojno z njim.

Zakaj bi ne skušal Zahodu zmešati štrene?

Zakaj bi mu ne sondirala terena v Moskvi trgovinska delegacija, ki jo je že poslal v Sovjetsko zvezo.

Morda bo komisar za zunanje zadeve Molotov bolj dojemljiv za predloge, da bi se državi, zaradi diametralno nasprotnih ideologij in družbenih sistemov ne pobotali na podlagi 'koeksistence', ki jo je sovjetskim sovražnikom na Zahodu ponujal že Lenin?

Morda bi lahko sklenil celo nenapadalni pakt s Sovjetsko zvezo vsaj za toliko časa, da bo opravil s Poljsko in Zahodom, predvsem pa s Poljsko, kjer bi morda lahko Rusiji celo vrnil nepoljska ozemlja, kjer prebivajo Ukrajinci in Belorusi.

Da doseči vse to ne bo lahko, je Hitler vedel. Sovjeti si še vedno resno prizadevajo za sklenitev zaveznitva z zahodnimi demokracijami proti njemu. Vse bo odvisno od resnosti ali neresnosti, ki jo kažeta Anglija in Francija za zaveznitvo z boljševiško Rusijo.

V tem času Hitler še ni mogel upati na svoj 'diplomatski' uspeh v Moskvi, saj za časa sovjetskega komisarja za zunanje zadeve Litvinova ni hotel sondirati terena za 'pomiritev' z Rusijo. Litvinov je bil vendar Jud. Molotov pa je čisto-

krvni Rus. Z Židom se ni hotel družiti, z Rusom, čeprav je 'slovanski gnoj' bo morda šlo lažje.

Treba bo samo čakati in delovati v skladu z načrtom »Fall Weiss«, v katerega bo treba vključiti tudi nenapadalni sporazum s Sovjetsko zvezo. Tisk je že dobil potrebna navodila in prenehal objavljati izzivalne članke proti 'judovsko-boljševiški nevarnosti za Evropo'. Megerlov članek je bil z opisom 'poljskih aspiracij po sovjetskem ozemlju' pravzaprav že skoro 'prijazen' do Sovjetske zveze, saj je indirektno omenjal ozemlja, ki si jih je Poljska krivično pridobila leta 1920 z mirovno pogodbo v Rigi. Tudi Goebbels je dobil navodilo, naj v svojem govoru v Kölnu ne napada Sovjetske zveze, marveč samo 'Anglijo, ki si prizadeva, da bi za svojo obkoljevalno politiko do Nemčije pridobila tudi Sovjetsko zvezo'. Škoda, da je Goebbels govoril skoro istočasno kakor Chamberlain v Spodnjem domu britanskega parlamenta, saj bi lahko uporabil marsikatero besedo 'starega bedaka' prav v zvezi s Sovjetsko zvezo in jo 'opozoril, da ji Zahod ne nudi nobenih garancij v primeru morebitnega napada proti njej, marveč samo terja, da bi krvavela za zahodno pluto-kracijo'. Sicer pa preglejmo, kaj je govoril Hitlerjev propagandni minister

GOEBBELS V KÖLN

»Nemčija je postala zopet svetovna velesila,« je dejal 19. maja 1939 na nacističnem zborovanju, ko je govoril o 'šestletnem vzponu Reicha' pod Hitlerjevim vodstvom.

»Nemci nismo več zasanjana ljudstvo pesnikov in mislecev,« je Goebbels nehoti izpovedal resnico. »... Nemci smo se odločili, da bomo uveljavili svojo pravico do svetovne velesile prvega ranga. Za politično Führerjevo voljo stoji nemška nacija v strnjjenih vrstah in njena DO ZOB OBOROŽENA VOJSKA... Čas ovekovvečenja versajskega diktata je minil.«

• Goebbels je povedal Nemcem, da s 'pogajanj' ne bodo dosegli svojih 'prav do življenjskega prostora'. Vse, kar so dosegli, so si 'moral vzeti sami'. Nemčijo so 'oropali' kolonij, pa jim za vrnitev le-teh ne nudijo niti možnosti pogajanj, čeprav bi storili bolje, ko bi temu problemu pogledali v oči in Nemčiji 'vrnili, kar so ji vzeli'.

»Misliti, da bo 80 milijonov Nemcev v srečo Evrope ostalo zadovoljno brez posesti kolonij, je naravnost otročje... Svojo lastnino terjamo nazaj. Ne moremo se ji odreči in se ji tudi nikoli ne bomo odrekli.«

Teža govora je bila na Gdansk. Ponovil je nemške zahteve po Gdansk in koridorju.

»Velesila, kakršna je Nemčija, ne more biti povezana s svojo vzhodno provinco, kakor da je (Vzhodna Prusija) eksteritorialna.«

Vse gospodarske organizacije in zainteresirane posameznike (ki se ukvarjajo s pravno, planiranjem in kontrolo proizvodnje, z organizacijo delovnih procesov, z organizacijo vzdrževanja proizvodnih naprav, s tokom materiala, s študijem dela, s kontrolo kvalitete ter z obračunavanjem in operativnim vodenjem proizvodnje; enako koristna pa bo tudi za delavce, ki se ukvarjajo v neproizvodnih delovnih organizacijah s planiranjem, organizacijo, kontrolo in vodenjem različnih funkcij delovne organizacije, z vodenjem in organizacijo poslovanja celotnega podjetja ali večjih enot podjetja, zavoda, instituta ali druge vrste delovnih organizacij, z organizacijo administrativnega poslovanja itd.), obveščamo, da bo

Višja šola za organizacijo dela

v letošnjem letu poleg rednega oddelka v Kranju odprla oddelka za izredne študente v Kranju in na Jesenicah.

Vpis je možen do 30. 9. 1971 na Tajništvu Višje šole za organizacijo dela v Kranju, Prešernova 11/II, kjer dobite tudi vse podrobnejše informacije.

Modna konfekcija

Krim Ljubljana

Delovna enota Kranj

sprejme

17 kvalificiranih šivilj - krojačev
ali pa tudi priučene šivilje

Možnost dobrega zaslužka od 900 do 1250 din mesečno. Povrnemo tudi stroške prevoza.

Ponudbe je treba poslati na naslov: Krim, DE Kranj
ali osebno v pisarni obrata od 6. do 14. ure.

Turisti iz Amberga so si v ponedeljek dopoldne ogledali tudi stavbo občinske skupščine, kjer jih je predstavnik skupščine Vid Pogačnik seznanil z nekaterimi gospodarskimi, komunalnimi, kulturnimi in drugimi posebnostmi kranjske občine. — Foto: F. Perdan

Dopustniki iz Amberga v Boru

Prijateljsko sodelovanje Kranja z zahodnonemškim mestom Amberg se je letos še razširilo. V amberskem časopisu (Amberg Zeitung) je bil 11. avgusta letos objavljen daljši članek pod naslovom Dopust v Kranju. V članku pisec omenja možnosti turističnega in športnega sodelovanja med mestoma Kranj in Amberg. Zaradi tega članka je v Ambergu in okoliških krajih za Kranj oziroma kranjsko občino zelo naraslo zanimanje. Tako je v hotelu podjetja Central v Preddvoru že preživelo dopust nekaj prebivalcev Amberga. Minulo soboto pa je prišla na enotedenski oddih v hotel Bor v Preddvoru še ena skupina iz

Amberga. 19 turistov si bo v tednu dni ogledalo različne zanimivosti kranjske občine, obiskala nekatere turistične kraje v Sloveniji in podobno. Zares pester program je za turiste pripravil hotel Bor v Preddvoru. Predstavniki podjetja Central so povedali, da so bili dosedanja prebivalci Amberga in okoliških krajev, ki so preživeli del dopusta v Kranju, zelo zadovoljni in je podjetje tako že sklenilo pogodbo za več obiskov skupin v prihodnji poletni sezoni. Skupino turistov, ki je v soboto prišla v Kranj, je v ponedeljek dopoldne sprejel tudi predstavnik kranjske skupščine Vid Pogačnik. A. Z.

Od plavžev na športna igrišča

V okviru osnovne organizacije sindikata v železarni Jesenice deluje že več let tudi komisija za šport in rekreacijo. Program dela komisije je pester in bogat, uspeh in rezultati vsako leto zadovoljivi. Čeprav člani komisije večkrat nihajo med možnostmi in potrebami očitno uberejo vedno pravo pot: ob koncu mandatne dobe z zadovoljstvom ugotavljajo, da so vsa razpoložljiva sredstva porabili kar najbolj smotrno.

Na vprašanja o delu komi-

sije je odgovarjal njen predsednik, tovariš Janez Jenko.

»Kaj vsebuje letni delovni program komisije?«

»Predvsem: obratna, med-obratna, medkolektivna tekmovanja in tekmovanja v okviru Združenega podjetja slovenske železarnice.«

»Koliko denarja namenite za množično rekreacijo delavcev?«

»Vsako leto razpolagamo s približno 65 milijoni S dinarjev. To je vsekakor premalo in zadostuje le za uresničitev

programa. Potrebovali bi več denarja predvsem za razširitev dejavnosti in razvoj materialne osnove. Največ denarja porabimo za vrhunski šport: za hokej, smučanje, košarko in odbojko, sledi množična rekreacija, nekaj denarja pa namenimo kot dotacije nekaterim društvom za novogradnje itd.«

»Za katera tekmovanja je med delavci največ zanimanja?«

»Za kegljanje na asfaltu, streljanje, balinanje, nogo-

met. Vsako leto pripravimo prvenstvo železarnice, v okviru katerega je okoli 50 različnih tekmovanj. Že tradicionalna pa so postala medkolektivna tekmovanja, peterboj, letne in zimske igre slovenskih železarjev. Tudi letos smo organizirali pohod na Triglav, udeležilo se ga je 400 jeseniških železarjev. To je obenem najbolj množičen skupinski obisk Triglava nasploh. Prihodnje leto se nam bodo na pohodu pridružili tudi železarji iz Siska. Letos prvič smo se udeležili četverboja v Sisku.«

»Kakšna je udeležba na teh tekmovanjih?«

»Zabeležili smo 3400 nastopov in okoli 3000 udeležencev na vseh tekmovanjih. Od tega 400 do 600 stalnih udeležencev naših tekmovanj. Na športnih, letnih in zimskih igrah slovenskih železarjev, pa sodeluje le okoli 200 tekmovalcev. Udeležba ni tako množična, ker navadno nastopajo le najboljši športniki iz vsake železarnice.«

»Katere športne oziroma rekreativne panoge bi bilo potrebno v prihodnje bolj razvijati in krepiti?«

»Med delavci so najbolj priljubljene tiste športne panoge, ki ne zahtevajo prevelikih telesnih naporov: tenis, badminton in seveda smučanje. V bližini Jesenic, na Kresu na Koroški Beli smo zgradili manjši rekreativni center. Tam je krajša vlečnica, ki jo pozimi uporabljajo predvsem šolski otroci pa tudi starejši s Koroške Bele, Javornika in Jesenic. Vlečnico vzdržuje železarna. Naše želje moramo prilagajati našim možnostim, razpoložljivim finančnim sredstvom. Naša tekmovanja prirejamo na igriščih jeseniških športnih društev.«

»Železarna Jesenice je edino podjetje na Jesenicah, ki se lahko pohvali, da najbolj skrbi za množično rekreacijo zaposlenih. Čemu se lahko zahvalite za tak uspeh?«

»Nedvomno sistematičnemu, nemotenemu delu, ki se je začelo pred nekaj desetimi leti, ko so v železarni zaposlili referenta za rekreacijo. Od tedaj dalje vsak delavec lahko izkoristi svoj prosti čas v zdravem okolju, v športnih aktivnostih. To pa je tudi glavni namen našega dela.«

D. Sedej

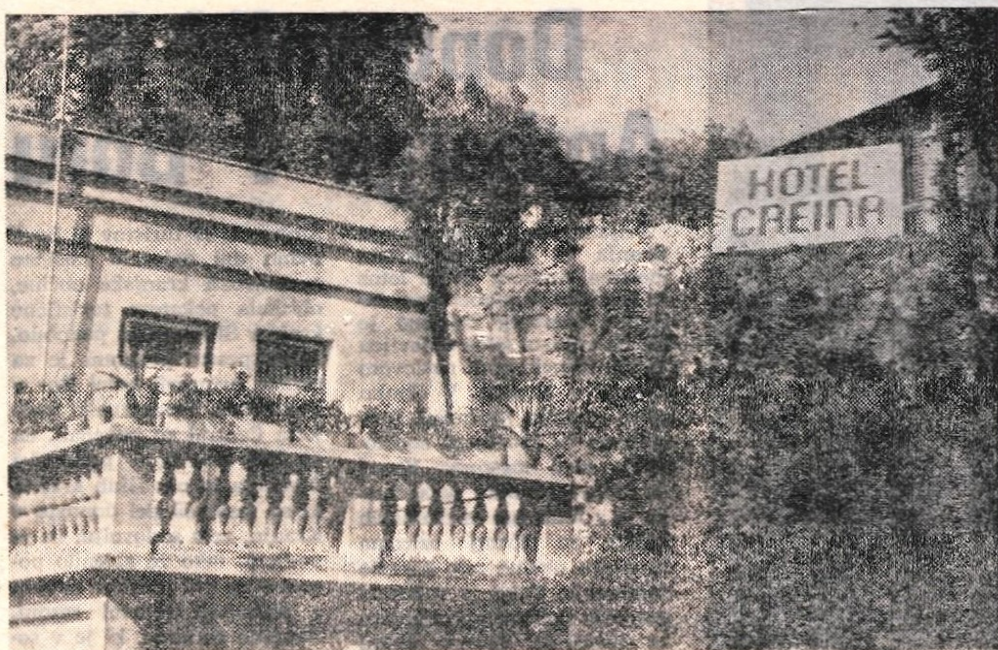
Tekmovanje harmonikarjev 3. oktobra

Planinsko društvo Srednja vas v Bohinju, ki je pod pokroviteljstvom hotelov Ljubljana transport na Bledu in odbora Prešernove brigade nameravalo prejšnjo nedeljo (12. septembra) organizirati tekmovanje harmonikarjev na

Pokljuki, je sklenilo, da bo tekmovanje v nedeljo 3. oktobra. Tekmovanje so prejšnjo nedeljo odpovedali zaradi slabega vremena. Četrto tekmovanje harmonikarjev bo ob 11. uri pri gostišču ob tabornem ognju. A. Z.

Minulo nedeljo je bil v Ukancu v Bohinju že tradicionalni Kravji bal, ki ga je skrbno pripravilo Turistično društvo iz Bohinja. V programu je nastopila pihalna godba iz Gorij, folklorna skupina iz Bohinja, pevski zbor iz Bohinja in skupina narodnih noš iz Skofje Loke. Plansarji in plansarice so prikazale nekaj običajev iz življenja v planinah, za zabavo pa je poskrbel instrumentalni ansambel Gorenjci. Na prireditvenem prostoru se je ob lepem vremenu zbralo veliko ljudi iz vse Slovenije, bilo pa je tudi nekaj gostov iz Avstrije in Italije.

Hotel Creina v Lenardičevi hiši: Ker so oznako za kranjski hotel postavili tako nesrečno, so nekateri že spraševali pri Lenardičevih, če imajo kaj prostih postelj. — Foto: F. Perdan

V soboto avto rally Loka 71

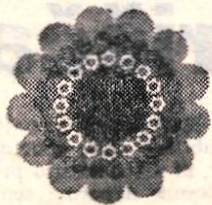
V soboto in nedeljo bo AMD Skofja Loka pripravilo zanimivo tekmovanje — avto rally Loka 71. Rally bo ob vsakem vremenu. Tekmovanje je namenjeno preizkušnji turističnih vozil skupine 1 in 2 in spoznavanju športnih sposobnosti tekmovalcev in njih združevanje. Sobotno in nedeljsko tekmovanje se točkuje tudi za republiško prvenstvo. Poleg tega želi škofjeloško AMD popularizirati to vrsto športa med čimvečjim številom avtomobilistov.

Tekmovanje je precej zahtevno. Kar poglejmo. Tekmovalci morajo najprej pripeljati svoja vozila na tehnični pregled in na uvrščanje v posamezne kategorije in nato odpeljati na ocenjevalno vožnjo v dožini 677 kilometrov ter opraviti posebne preizkušnje: preizkus točnosti, hitrostne vožnje, starta in pospeševanja ter hitrosti. Ob koncu bodo vsa vozila še enkrat tehnično pregledana.

Start prvega tekmovalca bo v soboto ob 13. uri s startnega mesta pred LTH. Proga je razdeljena na devet etap. Tekmovalci bodo vozili iz Škofje Loke, prek Sore in Medvod do Sentvida in nato nazaj čez Brnik, Kranj, Stra-

žišče in Crngrob do Škofje Loke. Od tu bo proga potekala po Poljanski dolini čez Ziri do Idrije in Nove Gorice, nato pa čez Vršič in prek Kranjske gore, Jesenic, Bleda, Bohinjske Bistrice, Železnikov, Podbrda, Cerkna, Poljanske doline, Lučin, Logatca, Cerknice, Ljubljane, Smednika, Kranja in Cepul do Škofje Loke.

—jg

Vsakah 6 sekund se nekdo obrne na Beate Uhse

Beate Uhse je največja specializirana trgovina tega kontinenta za zakonsko higieno in spolnost, ki vam rada svetuje v zvezi z vsemi vprašanji življenja v dvoje.

Beate Uhse

OBISCIITE NAS NA
IV. SEJMU OBRTI
V CELJU OD 25. 9. DO 3. 10. 1971.

Naši sodelavci vam bodo radi odgovorili na vaša vprašanja in vas seznanili z našimi izdelki.

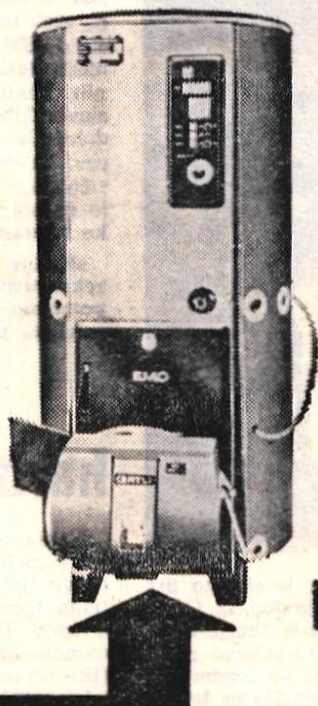

še meni
loško kavo
iz nove pražarne

KOTLI EMOTERM

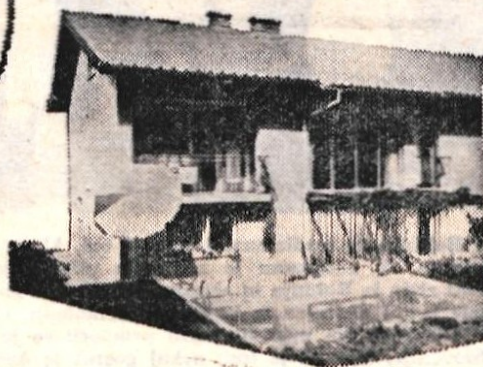
OD 20.000
DO 60.000
KCAL/H

7 tipov z
vgrajenim
bojlerjem
ali brez

EMO
CELJE

ZA VŠAKO HIŠO

V HOTELU
Bor
V PREDDVORU

VSAK VEČER
(razen nedelje in
ponedeljka)
PLESNA GLASBA.

Igrajo bratje Arnold s so-
listi.

Ž K K RANJ

sveže
pakirano
meso

ŽIVLA

mali oglasi

PRODAM

Prodajam HRUSKE (tepke in moštarice). Resman, Gorica 2, Radovljica 4612
Prodajam KOKOSI. Cegelnica 1, Naklo 4727

Poceni prodajam rabljen STEDILNIK goran. Pipan Ivan, Radovljica, Kajuhova 9 4728

Prodajam 6 m borovih PLOHOV in 1000 kg BETONSKEGA ZELEZA, premera 10 mm. Koširjeva 12, Škofja Loka 4729

Prodajam tri dobro ohranjene VZMETNICE z vložki, dvodelni UMIVALNIK (lijak) s pipo. Šubič Vinko, Drolčev naselje 15, Kranj 4730

Prodajam bukova in kostanjeva DRVA. Sp. Bela 5, Preddvor 4731

Prodajam opremljen otroški športni VOZICEK. Okroglo 16, Naklo 4732

Prodajam še dobro ohranjeno SPALNICO z vložki za 80.000 S din. Jagrič, Koroška 49, Kranj 4733

Prodajam italijansko PEČ na olje. Ambroz, Smedniška 21, Kranj 4734

Prodajam dve POSTELJI z vzmetnicami. Brecevič, Gospodstva 11, Kranj 4735

Prodajam skoraj novo lutzovo PEC, visoko 1,10 m. Hrašnje 203, Kranj 4736

Prodajam kovaško vzmetno KLADIVO (ajax). Lampe, Sp. Brnik 69, Cerklje 4737

Prodajam 2000 kg trboveljskega CEMENTA. Tatinec 6, Preddvor 4738

Prodajam gradbeno BARAKO 4x5 in 1m³ SMREKOVIH DESK. Vovk, Valjavčeva 12, Kranj 4739

Prodajam lončeno PEC (kamin) in električni STEDILNIK. Gosposvetska 4, Kranj 4740

Prodajam mladiča VOLČJAKA. Hosta 5, Škofja Loka 4741

Kupim SADNI MLIN in prodajam TEPKE in MOSTARICE. Vidic Janez, Poljšica 42, Zg. Gorje

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1, stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Telefoni: redakcija 21-835, 21-860; uprava lista, malooglasna in naročniška služba 22-152. — Naročnina: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Prodajam 1000 kg BETONSKEGA ZELEZA, premera 10 mm po 4,30 din. Breg 36 a, Zirovnica 4743

Poceni prodajam rabljeno SPALNICO in ELEKTRIČNI STEDILNIK. Kopic, Huje 17 a, Kranj 4763

MOTORNIA VOZILA

Prodajam FIAT 750, letnik 1965. Cesta na Brdo 54, Kranj 4744

Zaradi bolezni prodajam ZASTAVO 750 (dostavno) z novim motorjem. Kidričeva 6, Kranj 4745

Prodajam dobro ohranjen AMI BREAK, 1. 1. 1969. Informacije 71-441 Jerala, Tržič, vsak delavnik od 6. do 14. ure 4746

Prodajam FIAT 750, letnik 1966 in 1967. Galetova 5, Korkica 4747

Takoj prodajam FIAT 750. Maček Viktor, Zg. Pirniče 19, Medvode. Ogled od 18. ure dalje 4662

Ugodno prodajam VW, letnik 1960, odlično ohranjen, 20.000 km po prvi generalni. Ogled v petek, 24. septembra, od 15. do 18. ure in v soboto ves dan. Vito Zupančič, Kidričeva 71, Škofja Loka 4748

Nujno prodajam FIAT zastavo 620 (2-tonski). Gregorčičeva 34, Čirče, Kranj 4749

Ugodno prodajam malo karamboliran RENAULT-16 TS, letnik 1970, prevoženih 20.000 km. Ogled od 14. ure dalje. Čadež, Cesta talcev 4, Škofja Loka 4750

Prodajam ZASTAVO 750, letnik 1966. Ogled vsak delavnik od 15. do 17. ure. Zg. Bitnje 2, Zabuhca 4751

STANOVANJA

Iščem SOBO v Kranju od 1. oktobra dalje. Ponudbe poslati pod »inženir« 4752

Gostinski delavec išče samsko SOBO (opremljeno in ogrevano) v Kranju s posebnim vhomom. Plačam dobro. Ponudbe poslati pod »Dejan, hotel Creina Kranj« 4753

Mirno deklet išče SOBO v Kranju ali bližini. Informacije popoldne. Frece Magda, Stritarjeva 2, Kranj 4754

POSESTI

Prodajam ZAZIDLJIVO PARCELO v Senčurju. Naslov v oglasnem oddelku 4680

Prodajam ZAZIDLJIVO PARCELO v Zasipu. Naslov v oglasnem oddelku 4755

Prodajam GRADBENO PARCELO na Pošavcu. Izredna lega. Zupančič, Begunjska 9, Kranj 4756

V lepem turističnem kraju Gorenjske, 15 km iz Kranja oddam v najem HISO za nedoločen čas. Naslov v oglasnem oddelku 4764

ZAPOSLOTITVE

Iščem DELAVCA za cementarsko obrt. Likozar Marjan, Benedikova 18, Kranj 4683

MIZARSKEGA POMOCNIKA in VAJENCA sprejemem takoj. Plačam dobro. Stanovanje in hrana preskrbljeno. PETERNELJ JOŽE, strojno mizarstvo Škofja Loka 4717

GOSTILNA na VIDMU v Poljanah nad Škofjo Loko — Dolenc Anica, išče DEKLE, ki jo veseli priučitev v gostinskem poklicu. Stanovanje in hrana v hiši, plača po dogovoru 4757

PEKARNA KRANJ

Takoj zaposlimo

DVA TRANSPORTNA DELAVCA v skladišču Kranj

Pogoj: odslužen vojaški rok, fizično sposoben in stanovanje v Kranju.

Osební dohodek po pravilniku o OD.

GOSTINSKA DELAVKA, dobra kuharica, vajena strelbe, dobi zaposlitev v bifeju. Sobote in nedelje proste. Bife Ramovž, Titova 225, Ljubljana 4758

IZGUBljENO

Sredi avgusta najdeno žensko KOLO se dobi v Britofu 96, Kranj 4759

ZENITVE

Poštenu kmečko deklet, staro 27 let, želi spoznati sebi primerne fanta. Možna možnost na dom. Naslov v oglasnem oddelku

OBVESTILA

PLESNI TEČAJ za začetnike v delavskem domu Kranj vsako sredo, petek in nedeljo. Začetek v petek, 24. septembra ob 18.30 uri 4761

AKADEMSKI KOMORNI ZBOR KRANJ

vabi k sodelovanju vse mlade, ki imajo veselje do zborovskega petja.

Avdicije bodo 27. in 30. septembra ob 19. uri v pevski sobi gimnazije Kranj.

PRIVEDITVE

GOSTILNA JERMAN v Podreči priredi v soboto, 25. septembra, PLES. Igral bo z elektronsko harmoniko. Za jedačo in domačo kapljico preskrbljeno. Vljudno vabljeni! 4762

Kranj CENTER

22. septembra nemški barv. film KAMASUTRA ob 16., 18. in 20. uri

23. septembra prem. italij. barv. filma PAS NEDOLŽNOSTI ob 16., 18. in 20. uri

24. septembra amer. barv. CS film CLOVEK IZ OKLAHOME ob 16. in 18. uri, premiera franc.-nem. barv. film BALZACOVE GRESNICE ob 20. uri

Kranj STORŽIČ

22. septembra amer. film POLJUBI ME, NORCEK ob 16., 18. in 20. uri

23. septembra mehiški barv. CS film VELIKI UPOR ob 16., 18. in 20. uri

24. septembra italij. barv. film PAS NEDOLŽNOSTI ob 16. uri, nemški barvni film KAMASUTRA ob 18. in 20. uri

Tržič

22. septembra amer. barvni film ONI, KI ZAUDARJAJO PO ZNOJU IN SMRTI ob 18. in 20. uri

23. septembra amer. barvni film ONI, KI ZAUDARJAJO PO ZNOJU IN SMRTI ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM

22. septembra angl. barvni film BAGDADSKI TAT ob 18. in 20. uri

23. septembra amer. barvni film BODALO ob 18. in 20. uri

24. septembra amer. barvni film BODALO ob 18. in 20. uri

Radovljica

22. septembra franc. barvni film MEDVED IN LUTKA

ob 18. uri, italijansko-španski barvni film CANYON CITY ob 20. uri

23. septembra franc.-italij. barvni film DVOBOJ PO SVETU ob 20. uri

24. septembra španski barvni film USODA NEKE ŽENE ob 20. uri

Jesenice RADIO

22. septembra franc. barvni film LABIRINT ZLOCINA

23. septembra amer. barvni film UPORNIK PRERIJE

24. septembra italij. barvni film V CASU CHARLESTONA

Jesenice PLAVZ

22. septembra amer. barvni film UPORNIK PRERIJE

23. septembra amer. barvni VV film ALARM — SATELIT 02

24. septembra amer. barvni VV film ALARM — SATELIT 02

Dovje Mojstrana

22. septembra amer. barvni film PLES VAMPIRJEV

Kranjska gora

23. septembra franc. barvni film LABIRINT ZLOCINA

Javornik DELAVSKI DOM

22. septembra amer. barvni VV film ALARM — SATELIT 02

Škofja Loka SORA

22. septembra amer. film PANCO IZ AKAPULKA ob 18. in 20. uri

23. septembra italij. barvni film AVANTURE ODISEJA ob 20. uri

24. septembra jugoslovanski barvni film TOVARISI PETRA GRČE ob 18. in 20. uri

Železniki OBZORJE

22. septembra jugoslovanski barvni film TOVARISI PETRA GRČE ob 17. in 20. uri

24. septembra meh. barvni film PANCO IZ AKAPULKA ob 20. uri

Razpisna komisija pri osnovni šoli

Lucijan Seljak Kranj

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

razrednega učitelja

na podružnični šoli v Mavčičah za nedoločen čas;

razrednega učitelja

na podružnični šoli v Besnici za določen čas.

Osnovna šola

Simon Jenko Kranj

razpisuje prosto delovno mesto

razrednega učitelja

na centralni šoli za določen čas.

Zasedba prostih delovnih mest takoj po objavi.

nesreče

NEZGODA ZARADI VOZNJE PO LEVI

Na cesti prvega reda med Mejo in Kranjem je v soboto, 18. septembra, nekaj po polnoči voznik osebnega avtomobila Josip Stirn iz Kranja zavozil v levem blagem ovinku na levo stran ceste. Iz nasprotne smeri je pripeljal v osebnem avtomobilu nemške registracije Nedžat Bajragič iz Mojstrane, ki je bližajoči se avtomobil opozarjal z lučmi. Voznik Stirn je zato močno zavrl, zaradi tega pa je njegov avtomobil zaneslo še bolj v levo in ga obrnilo za devetdeset stopinj. Kljub temu, da se je voznik Bajragič umikal na svojo levo stran ceste, sta avtomobila trčila. V nesreči je bil voznik Stirn lažje ranjen, na vozilih pa je za 20.000 din škode.

PLES NA CESTI

V soboto, 18. septembra, zvečer je v Podgori voznik avtobusa Mirko Vidic iz Škofje Loke opazil skupino ljudi, na cesti pred gostilno pa je plesal Jože Conč iz Vižmarij. Voznik Vidic je zaviral in ustavil tik pred Cončem. Ta pa je zaradi vidjenosti izgubil ravnotežje in z glavo udaril v prednji del avtobusa. Lažje ranjenega so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

IZSILJEVANJE PREDNOSTI

V križišču Kidričeve ceste in ceste drugega reda Škofja Loka—Kranj v soboto zvečer voznik osebnega avtomobila Franc Jenko iz Gorenje vasi ni upošteval prometnega znaka »Stop«. Po prednostni cesti drugega reda je pripeljal voznik osebnega avtomobila Marjan Govekar iz Kranja in avtomobila sta trčila. V nesreči je bil voznik Govekar lažje ranjen, sopotnica pa težje. Škode na avtomobilih je za 10.000 din.

DVA MRTVA PRI LJUBNEM

V nedeljo, 19. septembra, dopoldne je na cesti prvega reda pri Ljubnem voznik osebnega avtomobila Andrej Vončina iz Cerknega prehiteval avtomobil, ki ga je vozil Zlatko Samardžija iz Ljubljane. Iz nasprotne smeri je tedaj pripeljal voznik Anton Spes iz Celja, zato je voznik Vončina ostro zavil v desno pred avtomobil Samardžija. Pri tem je oplazil njegov desni blatnik, zaradi česar je voznika Vončina odneslo v desno s ceste, prehitevani avtomobil pa je odbilo na levo stran ceste v avtomobil Antona Spesa. V nesreči sta na kraju nesreče umrla sopotnika Franc Vončina in Milan Samardžija. Hudo ranjeni pa so bili: voznik Zlatko Samardžija in sopotnika Željko Samardžija ter Mirsad Lakota, potem voznik Andrej Vončina in sopotnik Anton Vončina, voznik Anton Spes in sopotnica Ana Superger. Lažje je bil ranjen le sopotnik Asim Čizmi. Škode na avtomobilih je za 60.000 din. L. M.

Zahvala

Ob boleči in mnogo prerani izgubi naše ljubljene hčerke

Marice Vodnik

se iskreno zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so se poslovali ob njenem mrtvaškem odru, in vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti ter s cvetjem zasuli njen prerani grob. Hvala tudi vozniku Peternelu Štefanu in vozniku rešilnega avtomobila iz Šk. Loke. Vsem, prav vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: ata, mama, stara mama, sestrice Ivanka, Nežka, brat Marko in sorodniki

Zetina, 19. septembra 1971

Zahvala

Vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, dobrim sosedom, ki so počastili spomin mojega moža in in očeta

Antona Grobina

se iskreno zahvaljujemo. Posebna hvala sestram v domu Albina Drolca v Preddvoru za skrbno nego v času njegove težke bolezni. Hvala tudi duhovščini in vsem, ki so nam stali ob strani v teh težkih dneh.

Zalujoči: žena Štefka, otroci Štefka, Anton, Nada, Ida in Andrej

Kranj, 21. septembra 1971

Peko

TOVARNA OBUTVE TRŽIČ

Zahvala

Ob prerani izgubi mojega dragega moža, očeta, brata in starega očeta

Jožeta Jeruca - Marka

iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam pomagali v najtežjih urah. Posebna zahvala delovnemu kolektivu tovarne Sava, Komunalnemu podjetju Tržič, kolektivu hotela Bor Preddvor, organizacijam ZB, ZRVS, gasilskemu društvu in pevskemu društvu Kokrica za poslovilne besede in tako številno spremstvo. Hvala tudi g. kaplanu za pogrebni obred, enako tudi zdravstvenemu osebju Zdravstvenega doma za nudeno pomoč.

Zalujoči: žena Anica, hčerka Jožica, sin Benjamin z družino, hčerka Dragica z družino, vnuki in vnukinje, brat Polde z družino in drugo sorodstvo

Kokrica, Ziganja vas, Zürich, Duplje

Zahvala

Ob prerani izgubi dragega moža, ata, starega ata in strica

Franca Galeta

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, vsem darovalcem cvetja, posebno še zdravstvenemu osebju bolnice Golnik, Zdravstvenemu domu Kranj in Mariji Križnar za zdravljenje in lajšanje bolečin. Iskrena hvala gospodu župniku dr. Francu Rozmanu, pevcem in gasilcem. Posebna hvala za poslovilne besede pri odprtem grobu.

Zalujoči: žena Micka, sin Vinko, hčerke Dora, Rinca, Mari, Francka z družinami ter sestrice Micka in Angela

Naklo, 12. septembra 1971

V. letne športne igre ObSS Kranj

V nogometu končana predtekmovanja

V okviru letnih športnih iger sindikalnih podružnic kranjske občine so bila v petek končana predtekmovanja v malem nogometu. V zadnjih tekmah so bili doseženi naslednji rezultati: A skupina: Projektivno podjetje : IBI 0:3, IBI : Central 1:0, Iskra A : Projektivno podjetje 3:0, Iskra A : Central 1:0; B skupina: Planika : Zivila 0:0, OS F. Prešeren : Iskra B 0:9; C skupina: OS L. Seljak : Iskra C 1:3; D skupina: Prosvetni delavci Predvor : Jelovica 3:0, Kovinsko podjetje : Tekstilindus 0:2.

Lestvice: A SKUPINA: Iskra A	4	3	1	0	7:	1	7
IBI	4	2	2	0	4:	0	6
KZSZ	4	1	2	1	5:	4	4
Central	4	1	1	2	4:	3	3
Projek. podj.	4	0	0	4	0:	12	0
B SKUPINA: Iskra B	3	3	0	0	15:	0	6
Planika	3	1	1	1	3:	1	3
Zivila	3	0	2	1	1:	6	2
OS. F. Prešeren	3	0	1	2	1:	13	3
C SKUPINA: Sava	3	3	0	0	7:	0	6
Iskra C	3	2	0	1	6:	3	4
OS. L. Seljak	3	1	0	2	4:	5	2
Merkur	3	0	0	3	0:	9	0
D SKUPINA: Tekstilindus	3	2	1	0	4:	1	5
Prosv. del.							
Predvor	3	1	2	0	4:	1	4
Kovinsko podj.	3	1	1	1	4:	3	3
Jelovica	3	0	0	3	1:	8	0

Včeraj sta bila na sporedu četrtfinale in polfinale. V petek, 24. septembra, pa bodo igrane ekipe finale. Ob 15.30 bo tekma za 3. oziroma 4. mesto, ob 16.30 pa za 1. oziroma 2. mesto.

P. Novak

Skakalci zaključili prvi trening v ČSSR

V nedeljo so se vrnila s 14-dnevnih priprav v ČSSR naši najboljši skakalci, ki se pripravljajo za olimpijsko sezono pod vodstvom Čeha Zdeneka Remze. Vadbo so imeli v Banski Bistrici in v Rožnovu. V tem času so imeli tudi dve pregledni tekmaji, v soboto pa so nastopili na mednarodnem tekmovanju na 65-metrski plastični skakalnici v Rožnovu, kjer so nastopili tudi vsi najboljši skakalci ČSSR in nekaj Poljakov. Vse tri tekme so pokazale, da so v najboljši formi vsi trije evidentni olimpijski kandidati Kranjčana Stefančič in Mesec ter Jeseničan Zajc. Na treningu in na dveh tekmah pa se je zelo izkazal kombinatorec Janez Gorjanc, od mlajše generacije pa velja pohvaliti predvsem Danila Pudgarja in letošnjega držav-

Kolesarstvo

Zahodni Nemci najboljši

V nedeljo je kolesarsko društvo Bled pripravilo že tretji mednarodno dirko mladincev okrog Blejskega jezera. Tokrat je nastopilo nad 70 mladih kolesarjev in med njimi tudi izredno močni zastopstvi iz ZRN in Avstrije. Popoln uspeh so dosegli tekmovalci ZRN, saj so osvojili kar prvih pet mest. Naj omenim, da so ti tekmovalci mladinski prvaki ZRN.

Tekmovalci so morali prevoziti deset krogov v skupni dolžini 64 kilometrov. Zmagovalec Esch iz ZRN je vozil s povprečno hitrostjo 42,700 kilometra na uro. Od naših bi lahko pohvalili Mariborčana Bračiča, ki je zasedel šesto, in domačina Rakuša za deveto mesto. Organizacija v rokah domačega kluba in nekaterih blejskih hotelov je bila dobra.

—Jg

Fabijančič zmagovalec

AMD Kranj je v soboto organiziralo tretjo oz. zadnjo dirko za odprto prvenstvo Kranja v speedwayu z mopedi. Tudi tokrat je bila številna udeležba. Največ uspeha so imeli v zadnji letošnji dirki Kranjčani, saj so osvojili prva tri mesta. Najboljši pa je bil Peter Verbič. Na drugo mesto se je uvrstil

Jože Fabijančič, ki si je s tem priboril tudi prvo mesto v generalni razvrstitvi po vseh treh dirkah. Njegov najhujši tekmelec Pavel Pintar iz Skofje Loke se je moral zadovoljiti v tretji dirki šele z osmim mestom. Vsekakor pa sta bila Fabijančič in Pintar najuspešnejša tekmovalca vseh treh dirk in sta zbrala daleč največ točk kot ostali. Tretjeuvrščeni po vseh treh dirkah Franc Špendal iz Tržiča je namreč zaostal za Pintarjem za 26 točk. Tudi v ekipni konkurenci so imeli

na zadnji dirki največ uspeha Kranjčani, ki so tako postali tudi končni zmagovalci.

REZULTATI: 1. Peter Verbič (Kranj) 32, 2. Fabijančič (Kranj) 31, 3. Boris Bajc (Kranj) 30, 4. Andrej Pivk (Tržič) 29, 5. Janez Aleš (Kranj) 28, 6. Vinco Traven (Kranj) 27, 7. Miro Hribar (Kranj) 26, 8. Pavel Pintar (Skofja Loka) 25, itd.; generalni vrstni red: 1. Fabijančič (Kranj) 92, 2. Pintar (Šk. Loka) 85, 3. Špendal (Tržič) 59 itd. J. J.

Jože Fabijančič je zmagal v generalni razvrstitvi v letošnjem tekmovanju za odprto prvenstvo Kranja v speedwayu z mopedi in prejel za nagrado nov moped. — Foto: F. Perdan

Danes redno kolo v GNL

V gorenjski nogometni ligi bodo danes odigrali člani redno kolo. V Kranju na stadionu Stanka Mlakarja se bo ekipa Ranch boys pomerila s Kropo, v Stražišču bo tek-

ma Kranj : Lesce, v Trbojah Bohinj : Trboje, v Predvoru Senčur : Predvor, v Podbrezjah Alples : Podbrezje in v Tržiču Naklo : Tržič. Vse tekme se bodo začele ob 15.45.

Avstrijec Kahr novi zvezni trener alpskih smučarjev

Smučarska zveza Jugoslavije je dobila novega trenerja za tekmovalce alpskega smučanja. Za dobo enega leta je

podpisal pogodbo Avstrijec Alois Kahr, ki bo vodil moško ekipo. Žensko ekipo pa bo prevzel Marjan Magušar, ki je doslej skrbel za državno člansko reprezentanco. Tehnična komisija SSJ je razdelila naše reprezentante in reprezentantke za novo sezono v dve jakostni skupini. Pri moških sestavljajo A skupino: Jakopič, Gašperšič, Kavčič, Jaunik, Pirnat, Bernik in Kozelj; v B skupini pa so: Gazvoda, Bedrač, Stravs in Pesjak.

Ženske — A skupina: Zura, Cizej, Pirnar, Jež, Čerpez; B skupina: Gazvoda, Jocič, Oitzl, Matvoz in Mikež.

J. J.

OD NEDELJE DO NEDELJE

NOGOMET — V ZCNL so imeli gorenjski predstavniki polovičen uspeh. Najbolj so se izkazali nogometaši Triglava, ki so zmagali v Piranu. Pomembno točko pa so osvojile tudi Jesenice, ki so doma igrane z Usnjajem neodločeno.

REZULTATI: Jesenice : Usnjaj 2:2 (0:0), Primorje : LTH 3:1 (1:1), Piran : Triglav 0:3 (0:2). Po tretjem kolu je v vodstvu Litija, Triglav pa je na drugem mestu, Jesenice so šeste, LTH pa deveti.

Pari prihodnjega kola: Triglav : Zagorje, Jesenice : Piran, LTH : Adria.

KOSARKA — Vse tri ekipe z Gorenjske v moški SKL so zmagale. Visoki zmagi sta dosegli ekipi Kroja in Jesenic, ki sta na svojih igriščih dosegli nad 100 kosov. Triglav pa je zmagal v gosteh.

Rezultati: Kroj : Nanos 123:71, Jesenice : Radenska 110:97, Trnovo : Triglav 73:82. Po 18. kolu je Triglav četrti, Kroj peti, Jesenice pa osme.

Pari prihodnjega kola: Triglav : Maribor, Jesenice : Ježica, Ilirija : Kroj.

V ženski SKL sta gorenjski ekipi pobrali ves izkupiček.

Rezultati: Jesenice : Litija 62:42, Kroj : Maribor 66:70:65. V vodstvu so Jesenice, Kroj pa je na petem mestu.

V prihodnjem kolu bo najzanimivejše srečanje na Jesenicah, kjer se bosta pomerili ekipi Jesenic in Ježice. Ekipa Ježice je na drugem mestu in zaostaja za Jeseničankami le 2 točki. Škofjeloški Kroj pa bo igral v Ljubljani z Ilirijo.

ROKOMET — Edini predstavnik v moški SRL ekipa Kranja je v nedeljskem kolu izgubila s Soštanjem s 14:17. Zaradi tega poraza so Kranjčani zdrknili na predzadnje mesto na lestvici.

V prihodnjem kolu bo Kranj igral v Brežicah.

ODOBJKA — V moški SOL je jeseniški Kovinar premagal Elektrokovino s 3:1, tekma Novo mesto : Kamnik pa je bila preložena. Po 4. kolu je Kamnik na 3., Kovinar pa na 4. mestu.

V prihodnjem kolu bo na sporedu gorenjski derbi Kamnik : Kovinar.

V ženski SOL so Jeseničanke doma gladko premagale Kamnik s 3:0. Po 3. kolu so Jeseničanke na 3. mestu, Kamnik pa je šesti.

V prihodnjem kolu bo Kamnik igral doma z Brestanico, Jeseničanke pa s Partizanom.

NAMIZNI TENIS — Na prvem republiškem turnirju za pionirje in mladince v Murški Soboti je med pionirji zmagal Kranjčan Novak, ekipa Triglava pa je zasedla 4. mesto. Med pionirkami pa se je najbolje izkazala Zakojčeva, ki je bila druga. Med mladinkami je bila Triglavanka Novakova druga, ekipno pa je Triglav zasedel tudi drugo mesto.

STRELJANJE — Na tekmovanju za pokal priključitve v Novi Gorici je zasedla prvo mesto ekipa strelcev iz Kranja, ki je dosegla kar 961 krogov od 1200 možnih ter tako že petič osvojila pokal priključitve. Kamnik je bil drugi, Skofja Loka pa četrta. Med posamezniki se je najbolj odlikoval Škofjeloščan Tojkar.

J. J.

1+3

V nedeljo so v Zagrebu zaprli jesenski mednarodni velesejem. Te 91. sejemske prireditve zagrebškega velesejma si je v 11 dneh ogledalo prek milijon in pol obiskovalcev. Sejem je obiskalo prek 80 tisoč poslovnih ljudi iz blizu 30 držav. Obiskali smo nekatera gorenjska podjetja na zagrebškem velesejmu in predstavnike povprašali, kaj pomeni ta velika prireditve oziroma kakšen poslovni uspeh je podjetje zabeležilo.

smo z dogovori oziroma poslovnim uspehom zadovoljni. Jaz sem sicer prvič na sejmu, vendar sem se na ta veliki živžav kar hitro navadila. Omenim naj tudi, da je naše podjetje edini uvoznik superdota (obloge za suknjiče) v Jugoslaviji.»

DUSAN MIHELIC, zastopnik podjetja Sešir iz Škofje Loke: »Sešir je reden gost spomladanskih in jesenskih sejmskih prireditev v Zagrebu. Tako kot vrsta drugih slovenskih podjetij tudi mi na sejmu sklepamo posle s predstavniki domačih in tujih podjetij. Letosno proizvodno klobukov smo sicer že razprodali pred sejmom, zato pa smo sedaj sprejemali prednaročila za zimo in prihodnjo pomlad. Tako kot prejšnja leta smo tudi tokrat z naročili zelo zadovoljni. Veliko zanimanje med kupci so vzbudili predvsem nekateri novi modeli, ki smo jih razstavili na sejmu.«

VERA STOJKOVIČ, predstavnica veletrgovskega podjetja Kokra iz Kranja: »Naše podjetje že več let na zagrebškem velesejmu kot izvozno-vozno podjetje predstavlja galanterijsko in metražno blago, plastiko itd. Ker na sejmu sodeluje tudi veliko naših partnerjev, je to zelo lepa priložnost za sklepanje poslov. Letos

BORIS DICIČ, predstavnik Elana iz Begunj: »Elan na zagrebških velesejmih ne sklepa poslov, čeprav smo že 15 let redni gostje. Mi samo razstavljamo. Letos smo razstavili kot posebnost naše proizvodnje športne čolne in magnetne smuči. Zagrebški velesejem pomeni za nas manifestacijo, katere uspeh se pokaže čez nekaj mesecev, ko začnemo sklepati pogodbe. Skratka, naše pravilo je: pomembno je sodelovati, da te tisti, ki pridejo, poslovno ali kako drugače na sejmu, ne pozabijo in se te spomnijo, ko jim ponudiš blago. Pokazalo se je, da je takšna pot od proizvodnje do kupca pravilna. V zadnjih letih smo nenehno povečevali izvoz. Za prihodnje se nam odpirajo nove možnosti v tujini, pa tudi doma bomo povečali prodajo.«

A. Zalar

FRANC POPIT V ISKRI — Kranj, 21. septembra — Predsednik centralnega komiteja zveze zveze komunistov Slovenije Franc Popit in član centralnega komiteja ZKS Zvone Dragan sta dopoldne obiskala kranjsko Iskra. V spremstvu predstavnikov združenega podjetja in kranjske tovarne ter kranjske občine in družbenopolitičnih organizacij sta si ogledala nekatere obrate in film To je Iskra. Potem je Franc Popit obiskal še Iskro Železniki in se s predstavniki podjetja, tovarne in družbenopolitičnih organizacij pogovarjal o gospodarskih in drugih vprašanjih. — A. Z. — Foto: F. Perdan

Sindikalna posvetovanja

Za predsednike in tajnike sindikalnih organizacij iz kranjske občine bo občinski sindikalni svet Kranj danes, jutri in v petek pripravil v Slandrovem domu v Radovljici celodnevna posvetovanja. Na posvetovanjih bodo obrav-

navali pripravo samoupravnih sporazumov, program republiškega in občinskega sindikalnega sveta, delovne programe sindikalnih organizacij in priprave na delovne konference sindikalnih organizacij. A. Z.

71-letnica Ljubljana transporta

V soboto so se na Bledu zbrali delavci podjetja Ljubljana transport, ki so že nad deset let v podjetju. Proslavili so 71-letnico podjetja. 500 delavcem so ob tej priložnosti podelili posebna prizna-

nja. Na srečanju so poudarili, da bo podjetje, ki bo sprejelo ime in se preimenovalo v Viator, tudi v prihodnje skrbelo za razvoj prometne in turistične dejavnosti.

Golnik praznuje

Konec tega meseca praznuje Institut za pljučne bolezni in tuberkulozo na Golniku 50-letnico delovanja. V počastitev te pomembne obletnice je prireditveni odbor za proslavo pripravil obširen program proslav in prireditev. Prireditve se bodo začele že teden pred 1. oktobrom, ki uradno velja kot datum ustanovitve bolnišnice na Golniku. Predvidene so športne prireditve, piknik za čla-

ne kolektiva, odkritje kipov ustanoviteljev in drugo. Slavnosti bodo imele svoj višek 1. oktobra s slavnostno akademijo in podelitvijo odlikovanj in priznanj članom kolektiva. Ker je obletnica te ustanove pomemben dogodek v slovenski javnosti kot tudi jugoslovanski, bomo dogajanja ob obletnici Instituta za pljučne bolezni in tuberkulozo v našem časopisu podrobneje spremljali.

Moški zbor iz Holandije gostuje v Kranju

V nedeljo, 26. septembra, ob 19.30 bo v Prešernovem gledališču koncert 42-članskega moškega pevskega zbora INTER NOS iz Holandije. Zbor bo pod vodstvom dirigenta W. Pasmansa izvajal popularne skladbe iz svetovne literature, med katerimi so tri priljubljene slovenske narodne pesmi. Koncertni program bo popestril tudi nastop sopranistke Lenčke Weersch-Sodnik. Ob klavirski spremljavi Lie Lipar bo zapela tri solospve s sporeda popularne glasbe.

Pevski zbor INTER NOS že tretjič gostuje v Sloveniji. Tokrat je gost občinske skupščine Kranj in Prešernovega pevskega zbora. Naslednji dan ima pevski zbor koncert v Ljubljani, kjer je gost mestnega sveta in godbe Ljudske milice.

Koncert v Kranju bo za ljubitelje zborovske pesmi prijeten umetniški dogodek. Vstopnice za koncert so že na voljo v knjigar- ni Simon Jenko v Kranju. P. L.

IV. SEJEM OBRTI IN OPREME OD 9. DO 18. X. 1971

